

munkaközi

TIHANY

TELEPÜLÉSTERV - TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

Munkaközi anyag

2026. április

Völgyzugoly Műhely Kft.

TIHANY
TELEPÜLÉSTERV KÉSZÍTÉSE
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV
Munkaközi anyag

Tihany Község Önkormányzata
Cím: 8237, Tihany, Kossuth Lajos utca 12.
Tel.: 87/538,030

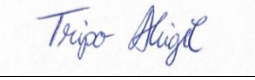
Tervező:

Völgyzugoly Műhely Kft.
1024 Budapest, Szilágyi E. fasor 13-15. II/5.
Tel.: 1-439-0490, 70-944-3221, 20-913-8575,
www.vzm.hu, vzm@vzm.hu

2026. április
VZM 1917/25
tihany_tft_260319.docx

Aláírólap

Településrendezés	Ferik Tünde vezető településrendező tervező TT/1 01-5583	
	Varga-Végh Anna okl. településmérnök	
	Tripo Abigél okl. településmérnök	
Tájrendezés, zöldfelület környezetvédelem	Kéthelyi Márton okl. tájépítésmérnök TK 01-5282 tájvédelmi szakértő	
	Marján Melinda okl. tájépítésmérnök okl. természetvédelmi mérnök	
Közlekedés	Horváth Tünde okl. építőmérnök TK 01-5282 (Green Avenue Kft.)	
Közműellátás	Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök (MK: 01-2418) okl. városépítési-városüzemeltetési szakmérnök (KÉSZ Tervező Kft.)	
Térinformatika	Sághy Bálint térinformatikus	

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETŐ	4
1.1	A 2013-AS KONCEPCIÓ RÖVID ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ALAPGONDOLATAI:	7
1.	Értékvédelem mint kiindulópont	7
2.	Helyi közösség és partnerség	7
3.	Helyi erőforrásokra épülő fejlődés	7
4.	Integrált gondolkodás	7
5.	Fejlesztési pálya és forgatókönyvek	7
6.	Térségi szerep és kapcsolatok	8
7.	Jövőkép (2013)	8
1.2	FŐ FEJLESZTÉSI IRÁNYOK	8
1.3	ÁTVEZETÉS AZ ÚJ KONCEPCIÓHOZ	8
2	JÖVŐKÉP	9
2.1	ÁTFOGÓ CÉLOK	10
2.2	HORIZINTÁLIS CÉLOK	11
	12	
3	STRATÉGIA	13
3.1	CÉLRENDSZER	13
3.2	A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRESZKEKRE	35
4	CSELEKVÉSI PROGRAM	36
4.1	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA	36
4.2	FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETEK	38
4.3	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	39
	Szabályozási tevékenységek	39
	Intenzív forrásszerzési, pályázati tevékenység	39
	Közzolgáltatások, intézményi háttér	40
4.4	TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	40
	Településközi koordináció a TFT kapcsán	40
	Partnerség - településközi koordináció fejlesztések kapcsán	40
5	MONITORING	41
6	FEJLESZTÉSI TERVLAP	43

1 BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Tihany hatályos településrendezési eszközei 2015-ban készültek, melyet az eltelt időszak óta többször módosítottak. A településrendezési eszközök hatályba lépése óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe, többek között az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény (továbbiakban: Étv.) hatályát veszítette, s helyére a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) lépett, s ennek megfelelően az ágazati jogszabályok is jelentősen megváltoztak.

További jogszabályi változás, hogy 2019. január 2-án hatályba lépett az ország területrendezési terveit egy törvénybe összefoglaló Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MATrT), valamint hatályba lépett a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet (a továbbiakban: MvM rendelet), amely az egyes országos és kiemelt térségi övezetekre vonatkozó előírásokat határozza meg.

Nagyszabású jogszabályi változás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) életbe lépése, mely jelen tervkészítést jelentősen befolyásolja és a hatályos településrendezési eszközök időbeni alkalmazhatóságát korlátozza.

A megváltozott jogszabályi környezet okán a településeknek 2027. július 1-ig jóvá kell hagyniuk az új, megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelő településrendezési eszközeiket. Amennyiben ez nem történik meg, úgy a helyi építési szabályzat hatályát veszti, s az új településrendezési eszközök elkészültéig - a településnek nem lesz Helyi Építési Szabályzata (a továbbiakban: HÉSZ), így az építésügyi engedélyek illeszkedés alapján kerülnek elbírálásra.

A többször módosított országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) előírásait felváltotta a 2025. január 1-én életbelépő új jogszabály a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: TÉKA), melynek előírásait szintén figyelembe kell venni.

Fenti előzményeket követően Tihany Község Önkormányzatának képviselő-testülete az új tervműfajoknak megfelelő településfejlesztési és településrendezési terv (együttesen településterv) készítéséről döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg. A település településfejlesztési tervének és településrendezési tervének készítése egy eljárásban történik.

A KÉSZÜLŐ TERVEK

Tihany településterv készül, mely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése.

Elsőként a **megalapozó vizsgálat** munkarész készül el, melynek célja a korábbi tervek, a releváns helyi és magasabb szintű jogszabályok és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése; a település társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetének elemzése; a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat úgy készül, hogy a különböző tervműfajok által megkívánt részletességet teljesítse, s így megfelelő alapot szolgáltasson a készülő dokumentumok elkészítéséhez.

A **településfejlesztési terv (továbbiakban: TFT)** a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A TFT a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza. A TFT elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását, a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentum a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához. A TFT feladata hosszú távú fejlesztési irányokat adni Tihany számára, amellett, hogy a TFT részeként megjelenő stratégia és cselekvési program a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket is tartalmaz.

A TFT-t követően, abban foglaltakkal összhangban az önkormányzat településrendezési tervet készít, mely a települési önkormányzatok esetében a **helyi építési szabályzat (továbbiakban: HÉSZ)**. A HÉSZ az építés helyi rendjének biztosítása érdekében – az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel – a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapítja meg. A HÉSZ állapítja tehát meg – a helyi sajátosságokat figyelembe véve – az építés rendjét, melynek mellékletét képezi a szabályozási terv (továbbiakban: SZT). A HÉSZ az építés helyi rendjére vonatkozó szabályok megállapítása mellett - megjelenik a fenntartható fejlődés térbeli-fizikai kereteinek meghatározása, és a zöldinfrastruktúra biztosítása is.

A készülő településrendezési terv feladata:

- a megváltozott települési igények alapján a hatályos tervek olyan felülvizsgálata, amely a magasabb szintű tervekkel való összhangot biztosítja Tihany területén,
- a táj, az épített- és a természeti környezet alakításával és védelmével összefüggő tervi rendszerek megállapítása,
- a település egyes területrészein a területhasználat, valamint az építési övezetek, övezetek meghatározása,
- a településfejlesztés területi irányainak kijelölése, a fejlesztési lehetőségek biztosítása,
- a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítása és rendezése,
- az új, megváltozott jogszabályi környezet szerinti tervek kidolgozása.

A készülő dokumentumok az R. tartalmi elvárásainak megfelelően készülnek, az R. -ben foglalt eljárás szerint.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT, AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE

A településtervet a polgármester egyezteti a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, a jogszabályok szerinti államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (az érintettekkel). Tihany községnek jelenleg nincs hatályban lévő partnerségi rendelete, így a partnerségi egyeztetés a R. előírásai alapján történik.

Az első munkafázis a megalapozó vizsgálat, amely többek között az E-TÉR felületén beérkezett adatok felhasználásával és helyszínelés alapján készül. Ezt követően készül el a TFT tervezete, majd a TRT tervezete, mely a TFT tervezetében foglaltakkal összhangban kerül kidolgozásra. A tervezetek véleményezésre történő kiküldése, valamint a tervezetek partnerségi egyeztetése előtt az önkormányzat dönt, hogy a tartalommal egyetért, illetve mely részeket szeretné módosítani. A döntésnek megfelelően készül el a véleményezési anyag. A TFT véleményezése a TRT egyeztetési eljárásával párhuzamosan, egy, teljes eljárásban zajlik.

Az adott szakasz kezdeményezése a dokumentumok E-TÉR felületére való hiánytalan feltöltésével válik érvényessé. Az adott eljárási szakasz az érvényes kezdeményezést követő napon kezdődik.

VÉLEMÉNYEZÉSI SZAKASZ

- Az általános egyeztetési eljárásban a véleményezési szakasz kezdeményezéséhez az önkormányzat az E-TÉR felületre feltölti a véleményezendő tervezetet .pdf/A formátumban. A véleményezési szakaszban a véleményezésre jogosult szerv és a partner a véleményezési szakasz kezdetétől számított 30 napon belül tölti fel írásos véleményét.
- Véleményeltérés esetén a polgármester az E-TÉR-en keresztül egyeztetést kezdeményezhet, amelyről a partner esetében emlékeztetőt, a véleményezésre jogosult szerv esetében jegyzőkönyvet kell készíteni.
- A véleményezést követően a beérkezett véleményeket ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolni kell. Az emlékeztetőt, jegyzőkönyvet és a döntést az E-TÉR rendszerébe fel kell tölteni, amelynek megtörténtével zárul az egyeztetés. A vélemény 6 hónapig érvényes.

ZÁRÓ SZAKASZ

- Az általános egyeztetési eljárásban a záró szakasz kezdeményezéséhez a polgármester az E-TÉR felületre feltölti a véleményezésre jogosult szervek és a partnerek elfogadott véleménye alapján véglegesített tervezetet.
- A záró szakaszban az állami főépítész a beérkezett dokumentumokat áttanulmányozza, és az E-TÉR felületen a záró szakasz kezdetétől számított
 - 20 napon belül kiadja a tervezettel kapcsolatos záró szakmai véleményét a településterv elfogadásához, vagy
 - 10 napon belül egyeztető tárgyalást kezdeményez a véleményezésre jogosult szervek bevonásával, vagy
 - 10 napon belül - a hiányok pontos megnevezésével - hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt.
- Az állami főépítész az egyeztető tárgyalásra az E-TÉR-en keresztül meghívja a polgármestert, a tervezőt, valamint az egyeztetéssel érintett véleményezésre jogosult szervezet.
- Az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyv készül, amely a településterv elfogadására alkalmassá tételéhez tartalmazza a felmerült valamennyi véleményeltéréssel kapcsolatos döntést és valamennyi szükséges feltételt. Az állami főépítész a jegyzőkönyvet az egyeztető tárgyalást követően 3 napon belül feltölti az E-TÉR rendszerébe.

Az önkormányzat a településterv elfogadásáról a záró szakmai vélemény ismeretében dönt. A záró szakmai vélemény 6 hónapig érvényes. A TFT-t az önkormányzat a megállapításról szóló határozat mellékleteként fogadja el, mely megelőzi a helyi építési szabályzat – rendelet formájában történő – jóváhagyását.

Jelen dokumentáció a településterv készítéséhez szükséges településfejlesztési terv tervezete, mely belső, önkormányzati véleményezésre szolgál.

1.1 A 2013-AS KONCEPCIÓ RÖVID ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ALAPGONDOLATAI:

Az 2013-as tihanyi településfejlesztési koncepció egy gondosan felépített, értékalapú stratégia volt, amelynek középpontjában nem a gyors növekedés, hanem a tudatos, helyi adottságokra építő, fenntartható fejlődés állt.

A koncepció összeállítását egy többalkalmas közösségi nyitott fórum előzte meg. A dokumentum megállapítása az volt, hogy Tihany egy különleges értékkel bíró település - egyszerre természeti, táji és kulturális örökség -, ezért a fejlesztések elsődleges feladata nem ezek felülírása, hanem megőrzésük és értéknövelő hasznosításuk.

A koncepció így egyensúlyt keresett az alábbi értékek között:

1. ÉRTÉKVÉDELEM MINT KIINDULÓPONT

A fejlesztések minden esetben a meglévő értékekre épülnek:

- természeti környezet,
- tájkép,
- hagyományos építészet,
- kulturális örökség.

A koncepció hangsúlyozta, hogy a tihanyi táj teherbíró képessége korlátozott, ezért a mennyiségi növekedés helyett a minőségi fejlesztések kerülnek előtérbe.

2. HELYI KÖZÖSSÉG ÉS PARTNERSÉG

A koncepció szerint:

- a fejlesztéseknek a helyiek igényeiből kell kiindulniuk,
- a lakosság nemcsak kedvezményezett, hanem aktív szereplő,
- fontos a kapcsolat a turistákkal és üdülőtulajdonosokkal is.

A közösségi részvétel egyben a fenntarthatóság garanciája.

3. HELYI ERŐFORRÁSOKRA ÉPÜLŐ FEJLŐDÉS

A koncepció egyik legerősebb üzenete: amit lehet, helyi erőforrásokra kell alapozni.

Ez három szinten jelent meg:

- gazdasági: helyi termékek, kisipar, turizmus,
- társadalmi: helyi szereplők aktivizálása,
- fenntarthatósági: önfenntartóbb, stabilabb fejlődés.

A cél a külső kitettség csökkentése és egy belső erőkre épülő fejlődési pálya.

4. INTEGRÁLT GONDOLKODÁS

A koncepció hangsúlyozta, hogy:

- a fejlesztések nem különállóak,
- minden beavatkozás több területre hat,
- a fentiek miatt összehangolt, egymásra épülő fejlesztésekre van szükség.

5. FEJLŐDÉSI PÁLYA ÉS FORGATÓKÖNYVEK

A dokumentum két időtávra vázolt fel fejlődési lehetőségeket:

- Középtávon: stabil, helyi erőforrásokra épülő fejlődés,

• Hosszú távon: kedvező külső környezet esetén kiemelkedő teljesítmény, innováció.
Mindkét esetben közös elem: a lokális erőforrások intenzív használata.

6. TÉRSÉGI SZEREP ÉS KAPCSOLATOK

Tihany nem elszigetelten jelenik meg, hanem:

- a Balaton térség részeként,
- kiemelt kapcsolatban Balatonfüreddel,
- valamint a déli parttal (pl. Szántód irányában).

A koncepció a térségi együttműködések fejlesztési lehetőségként értelmezi, különösen a turizmus és szolgáltatások terén.

7. JÖVŐKÉP (2013)

Nem passzív értékőrző település, hanem értékőrző és értékteremtő, aktívan fejlesztő község.

Ez a jövőkép egy kettősséget fogalmaz meg:

- nyugodt, hagyományőrző kistelepülés,
- ugyanakkor modern, minőségi üdülőhely.

Fontos hangsúlyok:

- nem a turisták számának növelése a cél,
- hanem a minőségi turizmus,
- és az, hogy a fejlesztések elsősorban a helyiek javát szolgálják.

1.2 FŐ FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

Ezek egy komplex rendszert alkotnak, ahol a gazdaság-társadalom-környezet egymással kölcsönhatásban áll.

A 2013-as dokumentum lényegi üzenete így foglalható össze:

„Utódaink számára őrizzük meg Tihanyt úgy, hogy formálva jövőképét később mindannyian büszkének lehessünk arra, hogy e munkának részesei voltunk!”

1.3 ÁTVEZETÉS AZ ÚJ KONCEPCIÓHOZ

Az eltelt időszakban a koncepció alapelvei - különösen az értékvédelem, a helyi erőforrásokra építés és a fenntarthatóság - továbbra is meghatározóak maradtak. Ugyanakkor a megváltozott társadalmi, gazdasági és turisztikai környezet új kihívásokat és hangsúlyokat hozott felszínre.

Az új településfejlesztési terv ezekre reagálva, a korábbi alapokra építve, és az elmúlt időszak kihívásaira reagálva határozza meg Tihany jövőképét és fejlesztési irányait.

2 JÖVŐKÉP

A jövőkép egy olyan távlati vízió, amiből kiolvasható, hogy a TFT-ben szereplő stratégiák, intézkedések megvalósításával, hova tud eljutni a település, tehát a fejlesztéseknek az iránymutatást. Más megközelítésben a jövőkép a település önmeghatározása, ami tömören, de lényegre törően azt mutatja be, hova szeretne eljutni. Bármilyen megközelítést is használunk, az biztos, hogy a jövőkép segíti a jövőbeli cselekvések prioritizálását és a szakpolitikai stratégiaalkotás folyamatát. A jövőkép fontosságát a következő tényezők adják:

- Viszonyítási pont a döntéshozók számára, hogy az operatív döntéseknek legyen egy távlati fókusza.
- Külső szereplők számára a község azon önmeghatározása, amiből kiolvasható milyen szellemiségben és értékek mentén gondolkodik a település, milyen fejlesztéseket tud befogadni.
- A lakosok szándékainak azon összessége, ami azt fejezi ki, hogy milyen lakóhelyet képzelnek el maguknak.

A településfejlesztés alapja a jövőkép. A jövőkép az adott helyzet külső és belső tényezők által befolyásolt megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon kívánt településfejlesztés végeredménye. Tihany jövőképét 2026-ban a következőképp látja:

TIHANY EGY MAGAS MINŐSÉGŰ, FENNTARTHATÓ TURIZMUSRA ÉPÜLŐ, RENDEZETT ÉS ÉLHETŐ TELEPÜLÉS, AHOL A TERMÉSZETI ÉS TÖRTÉNELMI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE MELLETT A TURIZMUS ÉS A HELYI ÉLET HARMONIKUSAN EGYÜTTMŰKÖDIK.

A település célja a természeti és építészeti értékek megőrzése és tudatos kezelése, amelyek nem csak a település arculatának alapját adják, hanem a turisztikai vonzerő fenntartását is szolgálják. A fejlesztések során figyelmet kell fordítani a helyi közösség és a turizmus közötti egyensúly megteremtésére, annak érdekében, hogy a látogatói jelenlét ne rontsa, inkább erősítse a helyi életminőséget. A rendezett települési környezet kialakítása és a közterek minőségének javítása hozzájárulnak ahhoz, hogy a település élhető lakó- és üdülőhely maradjon. Tihany jövőképe több összetevőből áll, amelyek a település adottságaira épülve, irányt adnak a fejlesztési célok megfogalmazásához, s amelyek három átfogó célra és egy horizontális célra támaszkodnak.

2.1 ÁTFOGÓ CÉLOK

A fejlesztési célok az átfogó és a hozzájuk tartozó részcélok összessége. A célrendszer megmutatja Tihany adottságaira épülő célok kapcsolatát. Az átfogó célok a település értékeire alapozva meghatározzák azokat az irányokat, melyek a majdani integrált fejlesztéseken át a megfogalmazott jövőkép elérését szolgálják.

Az átfogó célok megvalósulásának időtávja hosszú táv, melynek középtávú stratégiai célelemei is vannak. Az átfogó, általánosan elérni kívánt célok egymástól markánsan nem különíthetők el, hatnak egymásra. Sok esetben egy átfogó cél elérésével a másik átfogó cél számos elemének elérése is biztosított, hiszen ugyanazon jövőkép eléréseért kerültek megfogalmazásra. Az átfogó célok nem különülnek el élesen egymástól, hanem számos ponton összekapcsolódnak és átfedésben működnek, egymást erősítve járulva hozzá a település kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődéséhez. Az átfogó célok alá rendeződnek a részcélok, amelyek ugyan egymással is összefüggésben vannak, prioritásuk alapján azonosítható, mely segíti leginkább az átfogó cél elérését.

Á1. Élhető környezet

Egy település **élhetőségét**, az ott élő lakosok komfortérzetét és településük iránti szeretetét számtalan tényező befolyásolja. A vidéki életmódot előtérbe helyező jövőkép elsősorban a település lakóinak igényeire fókuszál, a belső erőforrásokra, település turisztikai szerepkörére építve.

Az élhető környezet kialakítása Tihany jövőképeének egyik átfogó célja, amelyet két egymást kiegészítő tematikus cél támogat. A **településkép és építészeti örökség megőrzése és fejlesztése** biztosítja Tihany egyedi arculatának fennmaradását, identitásának megővését, hozzájárul a helyi lakosok életminőségének javításához és a közösségi összetartozás erősítéséhez. A **vízpart és közterületek fejlesztése** erősíti a természeti adottságok kihasználását, olyan közösségi terek kialakítását eredményezi, melyek a minőségi pihenést biztosítanak, az aktív, egészséges életmódra ösztönöznek, és teret adnak a közösségi élet kibontakozásának.

Á2. Turizmus és társadalom

A **turizmus társadalom** kapcsolata Tihany fejlődésének kulcsfontosságú része, amelyet három egymást támogató tematikus cél szolgál.

A szelíd **minőségi turizmus** fejlesztése hozzájárul a látogatói élmény növeléséhez, ösztönzi az egészséges életmódot és lehetőséget teremt a társas kapcsolatok bővítésére, miközben mérsékli a környezeti terhelést. A **lakossági igények és a turizmus kötötti egyensúly megteremtése** elősegíti a kiegyensúlyozott együttélést, erősítve a közösségi elfogadottságot. Az **infrastruktúra fejlesztése** lehetővé teszi az idegenforgalom magasabb színvonalú kiszolgálását, illetve segít a szezonális terhelés kiegyensúlyozásában.

Á3. Együttműködés

Az **együttműködés** erősítése Tihany jövőorientált és hatékony településirányításának alapját képezi, amely három átfogó cél mentén valósul meg.

A **partnerség és közösségi bevonás** erősítése biztosítja, hogy a lakosság, a civil és gazdasági szereplők aktívan részt vegyenek a fejlesztések alakításában, növelve azok társadalmi elfogadottságát és csökkentve a konfliktusokat.

A **gazdaság és turizmus** területén az együttműködés a fenntartható és kiegyensúlyozott működés alapja. A helyi szereplők közötti partnerségek elősegítik a kínálat összehangolását, a szezonális mérséklését, valamint a helyi termelésre és hagyományokra épülő, magasabb hozzáadott értékű gazdaság kialakulását.

A **térségi együttműködés** célja Tihany aktív szerepének erősítése a Balaton térségében, különösen a környező településekkel való közös fejlesztések, szolgáltatásszervezés és forráshasználat révén.

2.2 HORIZINTÁLIS CÉLOK

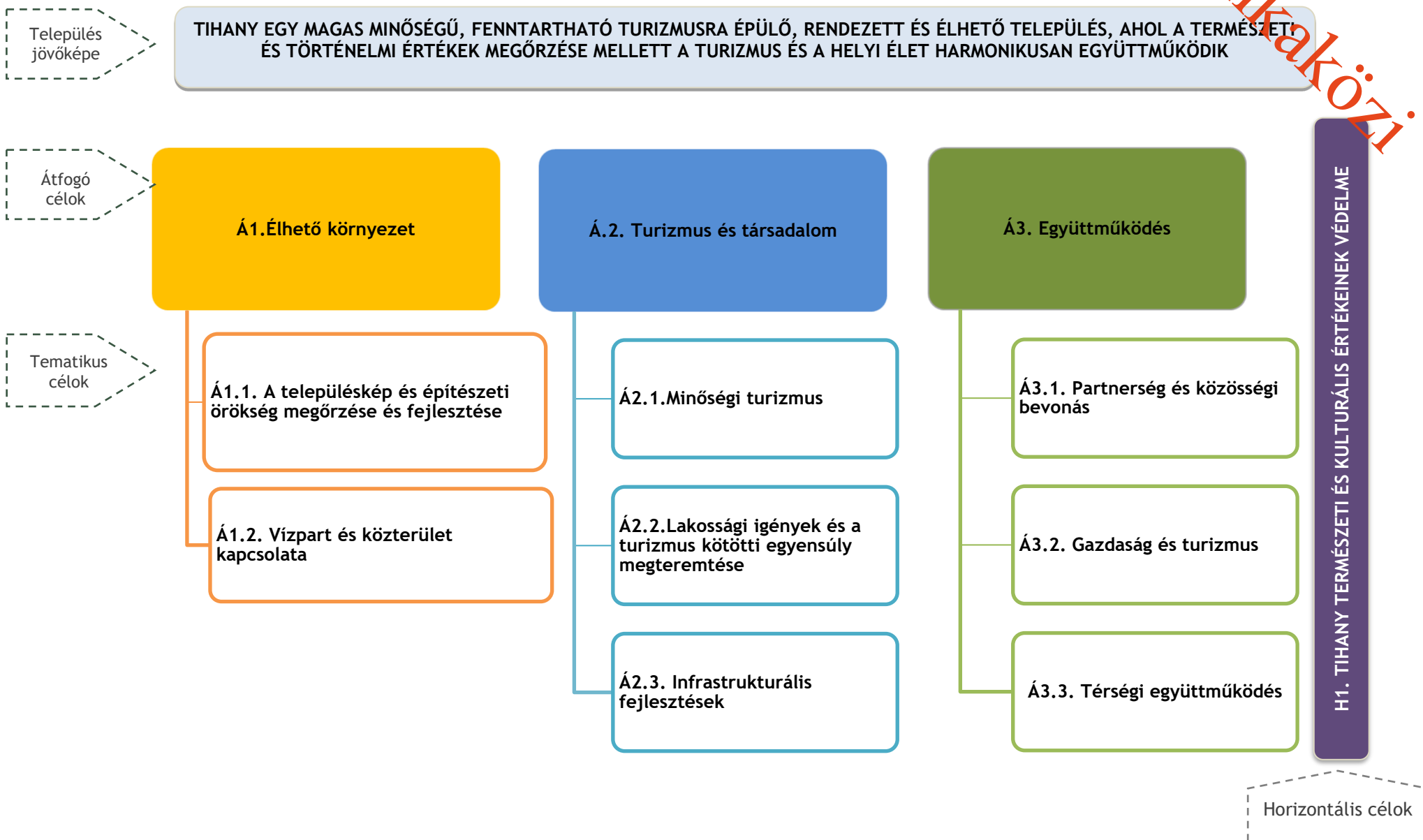
A horizontális célok olyan szempontok, amik általánosságban elősegítik a koncepcióban megfogalmazott tartalmak hatékony működését, elérését. A horizontális célok olyan szemléleti alapvetések, melyek át kell szóják a fejlesztési döntések összességét.

H1. Tihany természeti és kulturális értékeinek védelme

Tihany természeti és kulturális értékei, valamint a lakosság és a településvezetés ezirányban történő nyitottsága kedvező alapot teremtenek egy környezettudatos szemlélet megerősítéséhez.

A mai világban elengedhetetlen - kiváltképp egy olyan egyedi adottságokkal rendelkező település esetében, mint Tihany - a természeti értékekre és az épített környezetre gyakorolt hatások figyelembevétele a fejlesztési döntések során.

A lakosság közös érdeke a természeti és kulturális örökség megóvása a jövő generációi számára. A külső és belső erőforrásokra épülő, fenntartható fejlesztések akkor lesznek igazán eredményesek, ha tudatosan használják és erősítik a helyi értékeket. Ez magában foglalja a tájkarakter védelmét, az épített környezet színvonalas karbantartását, valamint a közterületek igényes kialakítását.

3 STRATÉGIA

A stratégia a meghatározott hosszú távon elérendő jövőképen, annak megvalósítását biztosító átmeneti célokon és az azokhoz kapcsolódó fejlesztési részcélokon alapszik. A részcélok nem különíthetők el élesen egymástól, egyszerre több átfogó fejlesztési célt is támogathatnak, de prioritásuk alapján tematizálhatóak, mely átfogó cél eléréséhez járulnak hozzá leginkább.

Az egyes részcélokhoz a cél elérését támogató programok, programcsomagok rendelhetők. A programok a legfontosabb településfejlesztési feladatok, tehát a feladatok tartalmi alkotóelemei. Az egyes programokhoz intézkedések, konkrét beavatkozások rendelhetők. A programok a középtávra szóló stratégia megvalósulását biztosítják.

A következő fejezet a részcélokhoz tartozó programokat, programcsomagokat és a konkrét projektelemeket (intézkedéseket, beavatkozásokat) mutatja be.

3.1 CÉLRENDSZER

Tihany célrendszere a 2015 őszen elfogadott Fenntartható Fejlődési Keretrendszer¹ és annak gerincét képező célrendszer végrehajtását, azaz a világ fejlődési pályájának fenntartható irányba állítását támogatja. A keretrendszer alapjait a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődés, a tartós gazdasági növekedés és a környezetvédelem képezik.²

Fenntartható fejlődési célok (Forrás: <https://globnev.hu/fenntarthato-fejlodesi-celok>)

A kapcsolódó cél ikonja az egyes fejlesztési célok bemutatásánál megjelenítésre kerül, amellett, hogy kifejtésre kerül a vonatkozó cél, milyen módon tudja támogatja a globális célokat.

Á1. ÉLHETŐ KÖRNYEZET

Tihany célja, hogy fejlődése során megőrizze egyedi, történelmi és természeti értékeit, miközben biztosítja a lakosság számára az élhető, fenntartható és rendezett települési környezetet. Az élhetőség a lakók és a települési környezet minőségi viszonyaként értendő, ahol a település karaktere, a kulturális örökség és a természeti adottságok harmóniája áll a középpontban.

A településkép és építészeti örökség megőrzése kulcsfontosságú Tihany számára, hiszen ezek az elemek határozzák meg a település identitását és turisztikai vonzerejét.

A rendezett, átjárható közterületek, könnyen megközelíthető vízparti sétányok, parkosított környezetek fejlesztése Tihanyban kiemelt szerepet játszik az ökológiai egyensúly fenntartásában és

¹ A 2012-ben megrendezett Rio+20 ENSZ konferencián született döntés alapján 2015-ben került sor a 2015 utáni Fenntartható Fejlődési Keretrendszer elfogadására.

² <https://ensz.kormany.hu/agenda-2030>

a lakók életminőségének javításában. A parkok, sétányok és közösségi találkozóhelyek korszerűsítése, karbantartása hozzájárul a település esztétikai vonzerejéhez.

Az infrastruktúra fejlesztése a mindennapi használatot támogató létesítmények bővítésére terjed ki elsősorban. Ennek részeként kiemelt figyelmet kap a közterületi illemhelyek megfelelő számú és színvonalú kialakítása, az egységes arculatú árusítóhelyek rendezése, valamint az esőbeállók és pihenőhelyek létesítése, amelyek egyaránt szolgálják a lakosság és a látogatók komfortérzetét.

Emellett fontos cél a túrázó infrastruktúra fejlesztése, amely magában foglalja a jól jelzett útvonalak, információs pontok és pihenőhelyek kialakítását, elősegítve a természeti értékek tudatos és fenntartható használatát.

Tematikus célok:

- A településkép és építészeti örökség megőrzése és fejlesztése
- Vízpart és közterület kapcsolata

Á1.1 A településkép és építészeti örökség megőrzése és fejlesztése

Az építészeti örökség és a településkép megőrzése Tihany jövőképeének egyik legfontosabb alappillére. Tihany egyik legfontosabb vonzerejét az évszázadok alatt kialakult településszerkezet, az Apátság tájban és településben betöltött meghatározó szerepe, valamint a környezetében álló, a népi építészet hagyományait tükröző épületállomány adja.

A településkép és építészeti örökség megőrzése érdekében egységes építészeti irányelveket, kötelező településképi véleményezést és rendszeres állapotfelmérést kell alkalmazni.

A település célja, hogy megtartsa sajátos karakterét, épített értékeit és falusias jellegét, miközben fokozatosan, tudatosan fejlődik. E cél megvalósítását az alábbi négy rész cél támogatja, amelyek egymást kiegészítve járulnak hozzá az esztétikus, értékőrző és rendezett környezet kialakításához.

• Tihany egyedi történeti és táji karakterének megőrzése

Tihany településképe és történelmi épületei egyedi identitást adnak a településnek, és kiemelt turisztikai vonzerőt képviselnek. A cél, hogy ezek az értékek ne vesszenek el, és a település karaktere megőrzésre kerüljön a következő generációk számára. Ehhez szabályozási eszközök, örökségvédelmi programok és tudatos tervezés szükséges. Az értékek védelme nemcsak a helyi lakosság életminőségét és helyi identitását erősíti, hanem a turizmus szempontjából is fontos.

A meglévő épületek és történeti utcák dokumentálása segíti az örökség nyomon követését. A településen az elmúlt évszázad során számos műemlék és helyi védelemre érdemes épület került rögzítésre, amely nagyrészt a következetes örökségvédelmi szabályozásnak volt köszönhető. A jövőben továbbra is fontos, hogy az épületek tulajdonosai is érdekeltté váljanak az értékek megőrzésében, az eredeti állapot helyreállításában, illetve az ahhoz illeszkedő korszerűsítésben és bővítésben. Az épületek hosszú távú fennmaradása elsősorban folyamatos használatukon, illetve adott esetben új funkciók kialakításán múlik.

A pályázati lehetőségek mellett a településképi rendeletben megfogalmazott, támogatási vagy bírsági rendszer további ösztönzést iránytatást jelenthet.

A közösségi részvétel elősegíti a helyi értékek iránti felelősségvállalást. A település történeti értékeinek bemutatása növeli a kulturális turizmus színvonalát.

Az épített örökség folyamatos állapotfelmérése lehetővé teszi a korai beavatkozást és a károkozások minimalizálását. A rendszeres karbantartás biztosítja a hosszú távú megőrzést és a településképi egységet. A monitoring része lehet az épületek, utcaképek és látványkapcsolatok állapotának dokumentálása. Az adatok alapján prioritizálhatóak a felújítások és a fejlesztési beavatkozások. Digitális adatbázis létrehozása segítheti a folyamatos nyomon követést és az állapotfelmérések eredményei alapján rendszeresen felülvizsgálható a beavatkozási terv.

- **Új fejlesztések és felújítások illeszkedése a hagyományos építészeti karakterhez**

Minden új építés és felújítás során fontos, hogy harmonizáljon a meglévő értékekkel. A település folyamatosan alakuló, ugyanakkor jól azonosítható és karakteres építészeti arculatának megőrzése és egységes irányú fejlesztése csak tudatosan kialakított építési szabályozással, azok következetes helyi érvényesítésével, valamint a tervtanács működtetésével biztosítható.

Az illeszkedéshez építészeti útmutatók, vizuális irányelvek és szakmai ellenőrzések szükségesek. A hagyományos építészeti karakter megőrzése hozzájárul a turisztikai értékek fenntartásához. Az új beruházások során az épülettömegek, szintszám, az anyaghasználat, homlokzati díszítések, színek és formák összehangolása kulcsfontosságú.

Az építészeti konzultációs folyamatok biztosítják az előírások betartását. A helyi tradicionális technológiák és anyagok alkalmazása erősíti az autentikus megjelenést. Az engedélyezési folyamatba bevont szakértők ellenőrzik a településképhez való illeszkedést. A felújítások során figyelni kell a történeti részletek megőrzésére.

Minden településképet befolyásoló fejlesztésnek illeszkednie kell a táj karakteréhez, környezetbarát és fenntartható módon kell történnie. A beruházások során előnyben kell részesíteni a helyi anyagokat és a környezeti szempontból fenntartható megoldásokat. A környezetvédelmi és tájvédelmi szempontok érvényesítése csökkenti a település terhelését és megőrzi az ökológiai értékeket. A fenntarthatóság erősíti a turisztikai vonzerőt, miközben a lakosság életminősége is javul. A beépítési arányok és magassági korlátok szabályozása védi a tájkép harmóniáját.

A helyi természeti értékek megőrzése és integrálása a fejlesztésekbe növeli a település ökológiai értékét. A zöldinfrastruktúra és ökológiai hálózat fejlesztése erősíti a tájkarakter védelmét. Az energiatakarékos és környezetbarát technológiák alkalmazása hosszú távon csökkenti a település ökológiai lábnyomát.

- **A településképi vizuális rendezettségének és egységességének biztosítása**

A vizuális rendezettség érdekében egységes arculati szabályozást kell bevezetni az árusítóhelyekre, reklámfelületekre és közterületi elemekre, különösen a kiemelt turisztikai területeken.

Tihanyban a turisztikai szezon jelentős mértékben növeli a közterületek használati intenzitását, jelentős számú ideiglenes funkció jelenik meg, amelyek megjelenése sokszor gyors és részben szabályozatlan módon történik. Ezek közé tartoznak az árusítóhelyek, vendéglátó egységek és szezonális pavilonok, amelyek a településképi fragmentálódásához vezethetnek, mivel gyakran nem illeszkednek egységes arculati rendszerbe. Ez különösen a Kossuth Lajos utcán, a Visszhang utcán és a Balaton-part közelében okoz vizuális túlterhelést, ahol különösen fontos lenne az egységes megjelenés és a vendéglátó elemek illeszkedése a történeti környezethez.

A vizuális zaj hosszú távon a turisztikai élményt is rontja, ezért a cél a szezonális elemek strukturált rendszerbe rendezése, mivel a látogatók első benyomása gyakran a közterületek rendezettségén alapul. A nem egységes megjelenés, a szezonális divatárucikkek kontrollálatlan jelenléte és a közterületek időszakos túlhasználata vizuális káoszt eredményezhet, amelynek következtében Tihany egyedi településképe és kiemelt értékei háttérbe szorulhatnak. A szabályozás csökkenti a vizuális túlterhelést.

A kijelölt árusítózónák biztosíthatják a rendezettséget, ezért indokolt, hogy a településmag peremén - így az Akasztódombnál a parkolóhoz kapcsolódó területen is - helyet kapjanak az árusok, a területnagyság és az elhelyezés egyidejű szabályozása mellett.

A fenti problémák kezelése érdekében indokolt egységes, előre meghatározott anyaghasználatú, színvilágú és formakultúrájú ideiglenes pavilonrendszer, polcrendszer bevezetése, a „vizuális rendet” rögzítő településképi rendelet szigorítása a Balaton-parti és Apátság környéki kiemelt területeken, valamint a szezonális kitelepülések engedélyezésének időbeli és térbeli korlátozása. Emellett a reklámfelületek és mobil reklámszervezők teljes körű szabályozása, minimalizálása, illetve a főszezonban a közterületi ellenőrzési és szankcionálási rendszer megerősítése is hozzájárulhat a rendezettebb, egységes településképi kialakításához.

Tihany közterei kiemelt szerepet töltenek be a település identitásában és turisztikai vonzerejében. A Balaton-part és az Ősközség közterei elsődleges fogadótérként működnek. Ezek minősége meghatározza a látogatói élményt. Jelenleg a közterületi elemek nem mindenhol egységes rendszer szerint működnek: az utcai bútorok és pavilonok eltérő kinézete, az egységes arculat hiánya gyengíti a hely karakterét.

A rendezett terek segítik a gyalogos közlekedést és növelik a tartózkodási időt, ami hozzájárul a közterületek használati minőségének javulásához és a település egységes „márkaképének” erősítéséhez. Ez különösen fontos a Balaton felé nyíló, kiemelt esztétikai jelentőségű terek esetében, ahol a történeti környezetben a formai és anyaghasználati kontroll szerepe is meghatározó.

A közterek egységesítése növeli a turisztikai versenyképességet, és hosszú távon fenntarthatósági előnyöket is biztosít.

A közterek egységes arculatának megteremtése érdekében javasolt a „Tihany arculati kézikönyv” kiegészítése, amely szabályozza az utcabútorok, burkolatok, világítási elemek és pavilonok megjelenését. Ennek részeként szükséges a Balaton-parti sétány és a központi terek egységes burkolati és világítási rendszerének kialakítása, valamint egy összehangolt utcabútor-program megvalósítása.

Emellett indokolt faluközponti arculati zónák kijelölése az Apátság-Visszhang-utca-Fő utca tengely mentén, a helyi anyaghasználat (bazalttufa, fa, természetes színek) előnyben részesítésével, továbbá a turisztikai információs pontok egységes vizuális megjelenítésének biztosításával.

• Településterv készítése

Az épített és természeti környezet összehangolt fejlesztésének alapja egy olyan településterv, amely Tihany egyedi adottságaira - kiemelkedő természeti értékeire, történelmi örökségére és turisztikai szerepére - építve határozza meg a jövőbeli fejlődés irányait. A településképi védelme érdekében egyértelműen szükséges meghatározni az egyes terület egységeket - mint az Ősközség, az üdülőterületek vagy a korábbi zártkerti övezetek - eltérő karakterét, valamint az ott megvalósítható beépítések jellegét. Az egységes és harmonikus utcaképek kialakítása érdekében indokolt a beépítés általános és részletes szabályainak rögzítése.

A tervezés elsődleges célja nem a területi terjeszkedés, hanem a meglévő értékek megőrzése, valamint és az élhető települési környezet kialakítása.

Tihany esetében a fejlesztések fókuszja a vízpart, a közterületek és a turisztikai infrastruktúra minőségi megújítására helyeződik. Kiemelt jelentőségű a Balaton-part jobb kihasználása, egy összefüggő sétány (promenáda) kialakítása, valamint a strandok közötti kapcsolatok javítása, amelyek hozzájárulnak az élményalapú, négyévszakos turizmus erősítéséhez. A Belső-tó és a környező természeti területek fejlesztése során fontos szempont a megfelelő infrastruktúra megteremtésének a biztosítása a településtervben.

A településterv hangsúlyt helyez a közlekedési és parkolási problémák kezelésére is. Új parkolási megoldások - például mélygarázs és felszíni parkolók - kialakítása, valamint a forgalomcsillapítás hozzájárul a belső utak tehermentesítéséhez és a lakosság életminőségének javításához.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
Épített örökség és településkarakter védelme	• Örökségvédelmi szabályozás felülvizsgálata és korszerűsítése • Kulcsfontosságú épületek állapotának rendszeres felmérése • Helyi védett építészeti elemek listájának bővítése

Új fejlesztések és felújítások illeszkedése a hagyományos építészeti karakterhez	• Új építkezésekhez és felújításokhoz építészeti irányelvek kidolgozása • Építészeti konzultáció kötelezővé tétele a beruházásoknál • Helyi stílusjegyek és tradicionális anyaghasználat elősegítése • Tájkaraktert védő szabályozások alkalmazása • Energiatakarékos építési és fenntartási módszerek alkalmazása
A településképi vizuális rendezettségének és egységességének biztosítása	• Újonnan kijelölt árusítózónák (Akasztódomb, parkolók területén) területe legyen korlátozott • Egységes ideiglenes pavilonrendszer bevezetése (anyag, szín, méret és formai szabályozással) • „Vizuális rend” településképi rendelet szigorítása a Balaton-parti és Apátság környéki területeken • Szezonális kitelepülések engedélyezési rendszerének időbeli és térbeli korlátozása • Reklámfelületek és mobil reklámeszközök teljes körű szabályozása és minimalizálása • Közterületi ellenőrzési és szankcionálási rendszer erősítése főszezonban • Egységes „Tihany arculati kézikönyv” bevezetése (utcabútor, burkolat, világítás, pavilonok) • Balaton-parti sétány és központi terek egységes burkolati és világítási rendszerének kialakítása • Egységes utcabútor-program (padok, hulladékgyűjtők, információs táblák, kerékpártámaszok) • Faluközponti arculati zónák kijelölése (Apátság-Visszhangdomb-Fő utca tengely) • Helyi anyaghasználat előnyben részesítése (fehér homlokzat, bazalttufa, fa, természetes színek) • Turisztikai információs pontok egységes vizuális megjelenítésének kialakítása
Településterv készítése	• A település különböző karakterű területeihez igazodó (ősközség, üdülőterületek, kertes mezőgazdasági területek) beépítési szabályrendszert kialakítása • Minden új építési és felújítási beruházást kötelező településképi véleményezéshez kell kötni a harmonikus utcakép biztosítása érdekében. • A Balaton-partján összefüggő sétány kialakításának biztosítása a településtervben, amely összeköti a strandokat és megkönnyíti a megközelítést • A turisztikai közterületeken egységes arculatú burkolatokat, utcabútorokat és világítást alkalmazásának előírása a rendezett településképi érdekében. • Az Ősközség tehermentesítésére peremparkolók, mélygarázsok helyének biztosítása a településtervben.

Á1.2. Vízpart és közterületek kapcsolata

A vízpart és a település közötti kapcsolat erősítése érdekében összefüggő, gyalogosbarát vízparti sétányt kell kialakítani, biztosítva a strandok és közterületek közötti átjárhatóságot.

- **A Balaton-parti sétány egységes térként, összefüggő rendszerben történő fejlesztése**

Tihany partszakasza jelenleg nem mindenhol egyformán hozzáférhető, egyes területek gyalogosan nehezen elérhetők, és a strandok közötti átjárhatóság is korlátozott, ami megszakítja a vízparti használat folytonosságát. A cél a vízparti területek nyitottságának növelése, a gyalogos kapcsolatok fejlesztése és egy összefüggő sétányrendszer kialakítása, amely javítja a hozzáférhetőséget, növeli a turisztikai értéket, és egységesebb rendszert hoz létre a partszakaszon.

A település egyik legnagyobb potenciálja a vízparti kapcsolatrendszerben rejlik, ezért a cél egy folyamatos, összefüggő promenád kialakítása, amely biztosítja a közterületi hálózat folytonosságát. A partszakaszok összekapcsolása növeli a turisztikai értéket, és lehetővé teszi egy egységes vízparti élménylánc létrejöttét.

Ehhez illeszkedően fontos a meglévő zöldsáv megerősítése is: a meglévő fasorok pótlása, valamint a hiányzó térbeli szakaszok összekapcsolása hozzájárul az egységesebb, árnyékosabb és vizuálisan összefüggő promenád kialakításához.

A Balaton-part egységes kezelése javítja Tihany településképét és identitását, miközben a látogatók számára kiszámíthatóbb térhasználatot biztosít.

- **A közterületek élményalapú és rekreációs funkcióinak erősítése**

Tihany közterei kiemelt szerepet töltenek be a turisztikai élményben, különösen a Balaton-part, amely nemcsak közlekedési tér, hanem rekreációs felület is. A jelenlegi terek azonban sok helyen alulhasznosítottak, és a sétányok hiánya korlátozza a rekreációs funkciók érvényesülését.

A cél a közterek élményalapú használatának erősítése, különösen a Belső-tó és a Balaton-part térségében, ahol a pihenési lehetőségek bővítése és a zöldfelületek fejlesztése kiemelten fontos. A kilátópontok és pihenőzónák hálózatos kialakítása hozzájárul a hosszabb tartózkodáshoz és a közterek intenzívebb használatához.

A közterek minőségi fejlesztése javítja a látogatói élményt és a település élhetőségét, miközben a turizmus minőségének emelkedését is eredményezi. A komplex, tartózkodásra ösztönző térhasználat hosszú távon fenntarthatóbb működést és magasabb látogatói elégedettséget biztosít.

A rekreációs funkciók erősítése érdekében indokolt pihenőzónák kialakítása a Balaton-part és a Belső-tó mentén árnyékolás biztosításával, padok és egyéb ülőalkalmatosságok instalálásával. Ennek részeként szükséges tematikus parti sétányszakaszok kialakítása, valamint a zöldfelületek fejlesztése és az árnyékolás növelése a komfortos használat érdekében.

A kilátópontok és panorámahelyek infrastruktúrájának fejlesztése, illetve közterületi élménypontok létrehozása tovább növelheti a térhasználat élményértékét. Emellett fontos olyan funkciók kialakítása is, amelyek a szezonon kívüli használatot is támogatják, biztosítva a közterek egész éves, intenzívebb kihasználását.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A Balaton-part egységes, összefüggő rendszerként való fejlesztése	• Összefüggő, egységes arculatú vízparti sétány (promenád) kialakítása

	• Hiányzó parti kapcsolatok pótlása gyalogos átvezetések és közterületi szolgálmak kialakításával • Parti zónák egységes tájépítészeti fejlesztése (burkolat, zöldfelület, világítás harmonizációja) • Strandok közötti folyamatos gyalogos kapcsolat biztosítása fizikai akadályok megszüntetésével (Gödrös-Somos) • Kilátópontok és parti pihenőzónák hálózati összekapcsolása • A partszakasz akadálymentes hozzáférhetőségének és átjárhatóságának javítása • Meglévő fasorok pótlása, hiányzó szakaszok összekapcsolása
A közterületek élményalapú és rekreációs funkcióinak erősítése	• Rekreációs pihenőzónák kialakítása a Balaton-part és a Belső-tó mentén (árnyékolt, ülőfelületes terek) • Tematikus parti sétányszakaszok létrehozása (pl. kilátás, pihenés, természetélmény fókuszokkal) • Zöldfelületi fejlesztések és árnyékolás növelése a közterületeken • Kilátópontok és panorámahelyek infrastruktúrájának fejlesztése • Közterületi „élménypontok” kialakítása (információ, pihenés, interaktív elemek) • Szezonon kívüli használatot is támogató közterületi funkciók fejlesztése

Á.2. TURIZMUS ÉS TÁRSADALOM

Tihany turizmusának és társadalmi működésének alakulása szorosan összefügg a település kiemelkedő természeti és kulturális értékeivel. A Balaton-parti fekvés és a Tihanyi-félsziget egyedülálló táji adottságai intenzív turisztikai vonzerőt jelentenek. A Tihanyi Bencés Apátság országos jelentőségű kulturális örökségként meghatározza a település arculatát. A turizmus azonban erősen szezonális jellegű, amely jelentős terhelést okoz a nyári időszakban. A látogatói számok koncentrációja a településmagban és a vízparti területeken különösen érzékelhető. Ez a koncentráció időszakos túlterhelést eredményez a közlekedési és közterületi rendszerekben és az infrastruktúrában. A település jelenlegi működésében ezért kiemelt kérdés a minőségi turizmus irányába történő elmozdulás.

A tömegturizmus helyett olyan látogatói struktúra kialakítása szükséges, amely hosszabb tartózkodási időt és magasabb hozzáadott értéket eredményez. A négyévszakos turizmus erősítése csökkenti a szezonális ingadozásokból fakadó terhelést. A természeti és kulturális értékek integrált bemutatása növeli Tihany turisztikai versenyképességét. Emellett indokolt a turisztikai kínálat térbeli bővítése a település kevésbé terhelte területein, amely hozzájárul a látogatói áramlások kiegyensúlyozásához és a túlzott koncentráció mérsékléséhez.

A település egyedisége abban is megmutatkozik, hogy egyszerre kínál aktív, kulturális és vízparti élményeket. A Belső-tó és a Balaton-part különleges rekreációs lehetőségeket biztosítanak egész évben. A turizmus és a helyi lakosság együttélése ugyanakkor számos konfliktust is eredményez. A lakosság életminőségét a szezonális forgalomnövekedés és a közterületek túlhasználata befolyásolja. A településmag működőképessége különösen érzékeny a turisztikai csúcsidőszakokra. A parkolási problémák és a közlekedési torlódások mindennapi feszültségforrást jelentenek. A cél ezért a lakosság életminőségének megőrzése mellett a turizmus fenntartható szabályozása. A látogatói terhelés térbeli és időbeli elosztása kulcsfontosságú feladat. A turisztikai zónák differenciálása segíti a különböző területek tehermentesítését. A településmag funkcionális stabilitása csak tudatos forgalomszabályozással biztosítható. A közlekedési rendszer fejlesztése és a parkolás újraszervezése alapvető beavatkozási irány.

A rekreációs helyszínek, a túraútvonal-hálózat és kilátópontok fejlesztése erősíti az aktív turizmust. A természetbarát infrastruktúra kiépítése biztosítja a fenntartható használat feltételeit. A belső-tó négyévszakos fejlesztése különösen fontos fejlesztési cél, a rekreációs és turisztikai helyszínek bővítése által, valamint a terek összekapcsolásával hozzájárul ahhoz, hogy a település egész évben vonzó legyen. A korábban említett kerékpáros infrastruktúra bővítése, a vízparti rekreációs zónák rendezése, valamint a kisebb közösségi terek - például piknikezőhelyek és rendezvényter jellegű közterek - kialakítása tovább erősíti az aktív és passzív kikapcsolódási lehetőségek hálózatát. A település hosszú távú célja a minőségi, fenntartható és a helyi lakossággal harmonikusan együttműködő turizmus kialakítása.

Tematikus célok:

- Minőségi turizmus
- Lakossági igények és a turizmus kötötti egyensúly megteremtése
- Infrastrukturális fejlesztések

Á2.1. Minőségi turizmus

A minőségi turizmus erősítése érdekében a magasabb hozzáadott értékű szolgáltatások, tematikus programok és négyévszakos kínálat fejlesztése szükséges.

- **A tömegturizmus helyett a minőségi turizmus erősítése**

Tihany turisztikai rendszerét jelenleg erős szezonális és tömeges látogatottság jellemzi, amely a nyári időszakban a fő attrakciók túlterheltségéhez és a látogatói élmény romlásához vezet. A település nagy

hangsúlyt fektet arra, hogy minél szélesebb termékpalettát fejlesszen, hogy a jelenleg egy napos turisztikai célból kitörve, többnapos célként jelenjen meg a félsziget. A cél a tömegturizmus helyett a minőségi turizmus erősítése, a magasabb hozzáadott értékű látogatói szegmensek megszólításával és a kulturális, valamint természeti értékek tudatosabb bemutatásával, különös tekintettel az Apátságra és a történeti településmagra.

A turisztikai infrastruktúra fejlesztésének egyik legfontosabb területe a szálláshelyek kapacitásának és minőségének javítása. Különösen a közép- és magasabb kategóriájú szálláshelyek bővítése indokolt, mivel a településen jelenleg hiányoznak a nagyobb kapacitású, többágyas szállodai férőhelyek, amelyek a csoportos és hosszabb tartózkodású vendégforgalmat is ki tudnák szolgálni. A magánzálláshelyek és családi panziók továbbra is a családbarát üdülés fontos bázisát jelentik, esetükben azonban kiemelt figyelmet kell fordítani a szolgáltatási színvonal folyamatos ellenőrzésére. A szezonális kiegyenlítettség érdekében az elő- és utószezonban is biztosítani szükséges a megfelelő szálláskapacitás rendelkezésre állását. Emellett indokolt a kihasználatlan, önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok turisztikai célú hasznosításának vizsgálata, amely hozzájárulhat a többnapos tartózkodás ösztönzéséhez és a turizmus időbeli kiterjesztéséhez.

A fejlesztések célja a látogatói élmény komplexitásának növelése és a hosszabb tartózkodás ösztönzése, amely kiegyenlítettebb turisztikai terhelést eredményezhet. A minőségi turizmusra épülő működés stabilabb bevételeket és hosszú távon erősebb versenyképességet biztosít Tihany számára.

- **Az élményalapú, négyévszakos turizmus fejlesztése**

Tihany turizmusa jelenleg erősen szezonális jellegű, a látogatók többsége a nyári hónapokban koncentrálódik, ami egyenlőtlen terhelést okoz a közterületeken. A cél a négyévszakos turizmus fejlesztése, amelynek alapja a Belső-tó négyévszakos fejlesztése fontos cél, mert segíthet abban, hogy a turizmus ne csak az apátság környékére koncentrálódjon. A tó környéke így egy önálló vonzerő lehet, amely tehermentesíti a központot. Ehhez szükséges a Belső-tó egész éves potenciáljának kihasználása: a természetjáró és túrahálózat fejlesztése, a lovasturizmus és a lovarda szerepének erősítése, tematikus táji élmények kialakítása, valamint a kulturális programok szezonon kívüli bővítése, hogy a terület egész évben élő és látogatható legyen.

Emellett kiemelt feladat az elő- és utószezonban is folyamatosan működő, megbízható vendéglátó- és szolgáltatóhelyek fenntartásának ösztönzése, hogy a település ne csak a nyári időszakban legyen élénk.

Ennek eredményeként a település egész évben élőbbé válhat, a látogatói forgalom kiegyenlítettebbé válik, és a gazdasági bevételek is stabilabbá válnak.

- **A természeti és kulturális értékekre épülő kínálat bővítése**

Tihany kiemelkedő természeti és kulturális értékekkel rendelkezik, a Balaton, a Belső-tó és a Külső-tó egyedülálló természeti környezetet alkot, míg az Apátság országos jelentőségű műemlék. A jelenlegi turisztikai kínálat azonban erősen pontszerűen szerveződik, ezért a cél ezen értékek komplex, összekapcsolt rendszerben történő bemutatása, kiegészítve a levendulamezők turisztikai szerepének erősítésével és új, nagyobb kiterjedésű levendulaültetvények bevonásával.

Tihany meglévő túraútvonal-hálózata jelentős turisztikai értéket képvisel, ugyanakkor indokolt ezek felülvizsgálata és fejlesztése a használhatóság és az élménygazdagság növelése érdekében. Jelenleg elérhető a Panoráma maxi kör, a Visszhang körút (babával), a Rövid kör (babakocsival), a Levendula körút, a Legenda körút és a Visszhang körút. Ezek a különböző igényekhez igazodó útvonalak alapot adnak a térség bejárhatóságához, azonban egységesebb rendszerbe szervezésük és tartalmi fejlesztésük tovább növelheti turisztikai értéküket.

A természet és kultúra integrált bemutatása javítja a látogatók térbeli eloszlását, tehermentesíti a túlterhelt pontokat, és növeli a tartózkodási időt.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A tömegturizmus helyett a minőségi turizmus erősítése	• Látogatói csomópontok tehermentesítése (Kossuth Lajos utca - Apátság területe forgalomszabályozása)

	- Egységes közterületi és vendéglátó arculati szabályozás bevezetése - Rövid tartózkodás helyett hosszabb élményalapú programcsomagok ösztönzése - Tömeges kitelepülések és spontán árusítás visszaszorítása kijelölt zónarendszerrel - Kevésbé látogatott területek bevonása a turisztikai vérkeringésbe (decentralizáció) - Apátság és történeti településmag látogatómenedzsment-rendszerének bevezetése együttműködve az egyházzal (időszakos látogatás, csoportszabályozás) - Kulturális és tematikus turisztikai termékek fejlesztése (bencés örökség, történeti séták, interpretációs útvonalak) - Önkormányzati ingatlanok turisztikai hasznosítása - Meglévő, jelenleg nem működő szállodák (Park Hotel, Garda Hotel), volt vállalati üdülők fejlesztése - Szálláshely-minőség ellenőrzés és minősítés - Szezonon kívüli kapacitás biztosítása
Az élményalapú, négyévszakos turizmus fejlesztése	- Turisztikai helyszínek bővítése, decentralizálása, a Belső-tó négyévszakos rekreációs fejlesztése (sétány, kilátópontok, téli-nyári használat) - Elő- és utószezoni működés biztosítása: folyamatosan elérhető, megbízható vendéglátóhelyek fenntartása a szezonon kívüli időszakokban - Szezonális bevételi függőség csökkentése célzott fejlesztésekkel (ősz-téli attrakciók bővítése) - Sportturizmus: a szezonális szórakozási és sportolási lehetőségek meghosszabbítása, egész évvé alakítása - Túraútvonal-hálózat fejlesztése és összekötése regionális rendszerekhez (Balaton-felvidék) - Szezonon kívüli kulturális programcsomagok kialakítása - Téli és átmeneti időszakokat támogató infrastruktúra fejlesztése (világítás, pihenőhelyek, télen melegedőhelyek) - Évszakfüggetlen turisztikai attrakciók fejlesztése - Látogatói elosztás időbeli kiegyenlítése marketing és programtervezés eszközeivel
A természeti és kulturális értékekre épülő kínálat bővítése	- Tematikus kulturális útvonalak kialakítása (Apátság - Ófalu - Belső-tó - Balaton-part) - Természeti értékek bemutató hálózatának fejlesztése (kilátópontok, információs pontok, tanösvények) - Balaton és Belső-tó élménykapcsolatának erősítése egységes turisztikai rendszerben - Interpretációs és digitális tartalmak fejlesztése (QR, app, helyszíni magyarázó rendszerek) - Természet- és kultúraalapú élménycsomagok kialakítása (vezetett túrák, tematikus programok)

Á2.2. Lakossági igények és a turizmus kötötti egyensúly megteremtése

A lakosság és a turizmus közötti konfliktusok csökkentése érdekében a forgalom, a közterületi használat és a turisztikai funkciók térbeli és időbeli szabályozása szükséges.

• A lakosság életminőségének megőrzése

Tihanyban a turisztikai forgalom erősen koncentrált térben és időben jelentkezik, ami a településmagban fokozott zsúfoltságot, közlekedési terhelést és a helyi lakosság életminőségének romlását okozhatja. A cél a turizmus és a mindennapi élet közötti egyensúly megteremtése, a konfliktusok mérséklése, valamint a település élhetőségének hosszú távú biztosítása.

Ennek érdekében szükséges a látogatói áramlások térbeli szétterítése, különösen a kevésbé frekvenciált területek - például a Belső-tó környezete - erősebb bevonásával, valamint a parkolási és közlekedési rendszer tudatos szabályozásával. A településmag működőképességének fenntartása érdekében indokolt a gyalogos közlekedés előtérbe helyezése, a szolgáltatások térbeli újraszervezése és a funkciók koncentrációjának mérséklése, amely csökkenti a zsúfoltságot és javítja a mindennapi használhatóságot.

A lakosság életminőségének megőrzése érdekében kiemelt szempont a közterek vegyes használatának kiegyensúlyozása, a zaj- és forgalomterhelés csökkentése, valamint a lakossági mozgások és alapvető szolgáltatások zavartalan biztosítása. Mindez hozzájárul a társadalmi konfliktusok csökkentéséhez, a település identitásának megőrzéséhez és a fenntartható, élhető településműködés kialakításához.

A Balaton-part egyes szakaszain - különösen a rondellák térségében - a horgászati használat jelentős mértékben jelen van, amely önmagában értékes rekreációs tevékenység, ugyanakkor térhasználati konfliktusokat okozhat a gyalogos közlekedés és a közterületi tartózkodás szempontjából; ezért indokolt a különböző használati módok összehangolása, valamint egy egységes, folyamatos vízparti sétány kialakításának biztosítása.

A fenti intézkedések célja a lakosság elsődlegességének biztosítása, annak érdekében, hogy a a turistaforgalom és a nagy látogatói tömeg ne szorítsa ki a helyi lakosságot a mindennapi élettérből. A közterek, közlekedés és alapvető szolgáltatások szervezésében a lakossági használat élvez elsőbbséget, a turisztikai jelenlét pedig szabályozott, a település élhetőségét nem veszélyeztető keretek között valósul meg.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A lakosság életminőségének megőrzése	- Lakossági elsőbbségű zónák kijelölése a településmag egyes utcáiban (időszakos vagy állandó behajtási korlátozással) - Zajterhelés csökkentése érdekében vendéglátáshoz és rendezvényekhez kapcsolódó szabályozás szigorítása - Lakossági parkolási zónák védelme és bővítése (külön elérhetőségi rendszerrel) - Mindennapi szolgáltatások helyben tartásának támogatása a településmagban - A rondellák térségében a horgászati és gyalogos használat összehangolása - használati zónák kialakítása.

Á2.3. Infrastrukturális fejlesztések

A turisztikai és lakossági igények kiszolgálása érdekében a közterületi infrastruktúra - illemhelyek, pihenőhelyek, információs pontok és közlekedési kapcsolatok - célzott fejlesztése szükséges.

- **A turizmust kiszolgáló infrastruktúra és kapacitások komplex fejlesztése a látogatói élmény javítása érdekében**

Tihany turisztikai vonzereje jelentős, ugyanakkor a kiszolgáló infrastruktúra több ponton hiányos, és nyári időszakban a szezonálisan megnövekedett látogatószám túlterheli a meglévő rendszereket. A közterületi szolgáltatások kapacitása nem mindenhol követi az igényeket, ami rontja a látogatói élményt és növeli a település működési terhelését. A cél a turizmust kiszolgáló infrastruktúra és szezonális kapacitások összehangolt, tudatos fejlesztése, különös tekintettel a Belső-tó, a kikötő, a rév, a parkolók és a strandok térségére.

A beavatkozások keretében javasolt új illemhelyek, ivókutak és pihenőpontok létesítése, valamint információs és látogatói fogadópontok kialakítása a fő belépési pontokon és parkolóknál. Indokolt a turisztikai csomópontok komplex fejlesztése, kiegészítve szezonálisan bővíthető elemekkel, amelyek lehetővé teszik a csúcsidőszakok rugalmas kezelését. Emellett szükséges a közterületi üzemeltetés megerősítése és egységes fenntartási protokoll bevezetése a folyamatos, megfelelő színvonal biztosítása érdekében.

A fejlesztések hozzájárulnak a közterületek használhatóságának javításához, a túlterhelés mérsékléséhez és a látogatói áramlások kiegyensúlyozásához. Mindez növeli a komfortérzetet, támogatja a hosszabb tartózkodási időt, és kiszámíthatóbb, fenntarthatóbb működést eredményez a település számára.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A turizmust kiszolgáló infrastruktúra és kapacitások komplex fejlesztése a látogatói élmény javítása érdekében	• Turisztikai csomópontok komplex fejlesztése (Belső-tó, kikötő, rév, strandok) • Peremterületi ideiglenes kapacitásbővítés (parkolók, szolgáltató zónák Akasztódomb és külső területeken) • Szezonális „kapacitásnaplár” bevezetése (turisztikai csúcsok előre tervezett kezelése) • Forgalom- és látogatásmenedzsment összehangolása időszakos korlátozásokkal • Egységes arculatú közterületi szolgáltatási hálózat kialakítása (illemhelyek, árnyékolók, ivókutak, pihenőpontok) • Információs és látogatói fogadópontok telepítése fő belépési pontokon (parkolók, településkapuk) • Digitális tájékoztatási rendszer fejlesztése a zsúfoltság elosztására • Szezonálisan bővíthető infrastruktúra (ideiglenes nyitva levő illemhelyek/infopontok) • Közterületi karbantartási és üzemeltetési rendszer megerősítése főszezonban

- **Közlekedési rendszer fejlesztése és forgalomcsillapítás Tihanyban**

Tihany közlekedési rendszerének fejlesztése során kiemelt cél a településmag - különösen az Őskőzség - forgalmi és parkolási terhelésének csökkentése, a turisztikai szezon okozta túlterhelés kezelése, valamint a gyalogos- és fenntartható közlekedési módok előtérbe helyezése. A település földrajzi elhelyezkedéséből és erős turisztikai vonzerejéből adódóan a közlekedési rendszer szezonálisan jelentős terhelésnek van kitéve, amely a lakossági életminőséget és a látogatói élményt egyaránt rontja.

Gépjármű közlekedés és forgalomcsillapítás

Tihany közlekedési rendszerének fejlesztése során alapvető cél a településmag, különösen az Őskőzség területének forgalmi és parkolási terhelésének csökkentése, valamint a turisztikai szezonban jelentkező túlterhelés kezelése. A település földrajzi elhelyezkedése és erős turisztikai szerepe miatt a belső utcahálózat különösen a nyári időszakban jelentős terhelésnek van kitéve, amely torlódásokhoz, a parkolóhelyek hiányából fakadó közterület-terheléshez és a lakosság, valamint a látogatók közötti konfliktusokhoz vezet. A szűk utcák szerkezete nem teszi lehetővé a nagy volumenű gépjárműforgalom hosszú távú fenntartható kezelését, ezért a belső területek gépjárműforgalmának visszaszorítása és a településmag gyalogosbarát átalakítása kiemelt irány.

A forgalmi rendszer átalakítása a behajtási rendek újraszabályozásával, a belső utcák forgalomcsillapításával és a gyalogos elsőbbségű területek kijelölésével valósítható meg. A történeti településrészben a gyalogos dominanciájú terek kialakítása, a belső utcák egyirányúsításának felülvizsgálata, valamint a forgalomcsillapított övezetek kiterjesztése együttesen járul hozzá a belső mag tehermentesítéséhez. A Kossuth Lajos utca és az Apátság térsége különösen érzékeny terület, ahol a szezonális időszakokban a behajtás korlátozása és a forgalom időszakos szabályozása szükséges. A 7117-es út belterületi szakaszán alkalmazott forgalomcsillapító eszközök, valamint a rév felől érkező átmenő forgalom külterületi útvonalakra terelése tovább erősíti a belső területek védelmét. Mindez egy olyan közlekedési struktúrát eredményez, amely csökkenti a zaj- és légszennyezést, mérsékli a közterületi konfliktusokat, és javítja a településközpont élhetőségét.

Közösségi közlekedés

A település közösségi közlekedési rendszere alapvetően megfelelő hálózati lefedettséggel rendelkezik, ugyanakkor egyes elemei fejlesztést igényelnek a használhatóság és az utasélmény javítása érdekében. A buszmegállók elérhetősége kedvező, azonban több helyszínen szükséges azok fizikai állapotának javítása, szabványos peronok és esőbeállók kialakítása, valamint a gyalogos kapcsolatok biztonságosabbá tétele.

A közösségi közlekedés szerepe különösen fontos a parkolási rendszer átalakításával összefüggésben, mivel a peremterületi parkolók és a településmag közötti kapcsolat hatékony működése nagymértékben támaszkodik a buszos elérhetőségre és adott esetben kiegészítő shuttle-rendszerekre. A meglévő útvonalak felülvizsgálata és szükség szerinti bővítése biztosíthatja, hogy az új parkolási struktúrához igazodva a turisztikai célpontok továbbra is jól elérhetők maradjanak.

Kerékpáros közlekedés

A kerékpáros közlekedés szerepe Tihanyban folyamatosan növekszik, mind a turisztikai, mind a mindennapi használat tekintetében. A településen áthaladó EuroVelo14 nemzetközi kerékpárút vonal kiemelt jelentőséggel bír, amelyhez már több kiépített szakasz is kapcsolódik a 7117-es út mentén és a Kenderföldi út térségében. A kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése szükséges annak érdekében, hogy a hálózat összefüggő, biztonságos és a település egészét lefedő rendszerré váljon.

A kerékpáros közlekedés fejlesztése hozzájárul a gépjárműforgalom kiváltásához, a környezeti terhelés csökkentéséhez és a turisztikai mobilitás fenntarthatóbbá tételéhez. A hálózati hiányosságok megszüntetése és az alternatív útvonalak biztosítása a település különböző részei között hosszú távon erősíti a kerékpáros közlekedés szerepét.

Gyalogos közlekedés

Tihany kompakt településszerkezete kedvez a gyalogos közlekedésnek, ezért annak fejlesztése a közlekedési rendszer egyik meghatározó eleme. A belső területeken a gyalogos közlekedés előtérbe helyezése, a járdahálózat hiányosságainak pótlása, valamint a meglévő burkolatok és közvilágítás állapotának javítása alapvető feltétele a biztonságos használatnak.

A Balaton-part és a településmag közötti gyalogos kapcsolatok erősítése, valamint a sétányok és gyalogos tengelyek fejlesztése nemcsak a közlekedési rendszer tehermentesítését szolgálja, hanem a település turisztikai vonzerejét is növeli. A gyalogosbarát közterek kialakítása hozzájárul a közterületek élményszerű használatához, a településképp védelméhez, valamint a környezeti terhelés csökkentéséhez.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
Közlekedési rendszer fejlesztése és forgalomcsillapítás Tihanyban	Forgalomcsillapítás: • a történeti településrészben gyalogos elsőbbségű zónák kijelölése, • a belterületi egyirányú forgalmi rend újraszabályozása, • forgalomcsillapított övezetek kiterjesztése, • a 7117 j. út belterületi szakaszain forgalomcsillapító eszközök (pl. küszöbök, sebességkorlátozás) alkalmazása, • a rév felől érkező átmenő forgalom külterületre terelése, tájékoztató táblák kihelyezésével Parkolási rendszer átalakítása • peremterületi „kapuparkolók” és nagy kapacitású parkolók kialakítása, • mélygarázs létesítése az északi irányból érkezők számára a Kossuth Lajos utcai sportpálya (255/3 hrsz.) területén, • felszíni parkoló létesítése az Akasztó-domb térségében, • parkoló kialakítása a 71. sz. főút - 7117 j. út csomópontja mellett (Apáti parkoló), • a parkolókhöz kapcsolódó gyalogos elérés és shuttle-járatok fejlesztése Közösségi közlekedés • a buszmegálló állapota felmérése és fejlesztése, • egységes esőbeálló kiépítése, • a járdakapcsolatok biztosítása, • a tömegközlekedési hálózat szükség szerinti bővítése a parkolók és turisztikai célpontok jobb elérhetősége érdekében Kerékpáros közlekedés • BKÜTrT tervben szereplő kerékpáros nyomvonalak vizsgálata és kiépítése, • biztonságos, önálló kerékpáros infrastruktúra bővítése a település többi részén Gyalogos közlekedés és közterek • hiányzó járdaszakaszok kiépítése, • meglévő járdák állapotának javítása, • közvilágítás fejlesztése, • gyalogosbarát közterek és sétányok kialakítása, • a Balaton-part és a településmag közötti gyalogos kapcsolatok erősítése Infrastrukturális fenntartás és fejlesztés • a meglévő utak burkolatának és csapadékvíz-elvezetésének rendszeres karbantartása, • burkolatlan utcák szilárd burkolattal és járdával való ellátása, • a fejlesztési területek megközelíthetőségének vizsgálata és szükséges útfejlesztések elvégzése.

• Közmű infrastruktúra fejlesztése

Tihany célja egy magas színvonalú, fenntartható és üzembiztos közmű infrastruktúrával rendelkező település megvalósítása, amely képes biztosítani a lakosság életminőségét, az egész évben jelen lévő turizmus kiszolgálásának feltételeit, valamint a természet - különösen a Balaton - védelmét. A fejlesztések alapja a meglévő közműrendszerek korszerűsítése, kapacitásának bővítése, valamint az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó, hatékony működés kialakítása.

A fejlesztési irányok hét kulcsterületet érintenek: ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, csapadékvíz-gazdálkodás, villamosenergia-ellátás, földgáz- és megújuló energiaforrások, valamint elektronikus hírközlés. Ezek együttes megvalósítása hosszú távon fenntartható, élhető és versenyképes települést teremt.

Vízellátás területén a nyári turisztikai csúc szezonban jelentkező kapacitáshiányok, nyomásproblémák és az elavult azbesztcement anyagú ivóvízvezetékek kiváltása kiemelt prioritást képviselnek. A regionális ivóvízellátó rendszer kapacitásának bővítése, alternatív vízbázisok feltárása, valamint a hálózat hidraulikai optimalizálása egységes célt szolgál: minden körülmény között biztonságos és elegendő ivóvíz jusson el a fogyasztókhoz.

Szennyvízelvezetés területén a Balaton vízminőségének megőrzése érdekében alapvető cél a teljes körű csatorna rákötések megvalósítása a településen, az illegális szennyvíz szikkasztások felszámolása és az átemelők rekonstrukciója. A nyilvános illemhelyek és szociális blokkok számának bővítése - különösen a turisztikai csomópontokon (Belső-tó, Akasztódombi parkoló, Gödrös-Somos) - és korszerűsítése elengedhetetlen a kulturált, színvonalas idegenforgalmi ellátáshoz.

Csapadékvíz-gazdálkodás területén a szélsőséges időjárási eseményekre - heves záporokra és aszályos időszakokra - való felkészülés érdekében Tihanyra átfogó csapadékvíz-gazdálkodási stratégiát kell kidolgozni. Ennek keretében szükség van egy öv árok-rendszer kiépítésére, záportározási és helyi vízviszatarítási megoldások kialakítására, kötelezésére, köztük a Belső-tónál tervezett kék-zöld infrastruktúra és szivacs-város szemléletű fejlesztésekre. Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv elkészítése szilárd alapot biztosít a hosszú távú tervezéshez.

Energiaellátás és fenntarthatóság területén a villamosenergia-hálózat kapacitásának megerősítése, a közvilágítás LED-es korszerűsítése (2026 tavaszától folyamatban), a megújuló - kiemelten nap - energiaforrások széleskörű elterjesztése és a hőszivattyús fűtési rendszerek ösztönzése együttesen szolgálják az energetikai szemléletváltást. A fosszilis és szilárd tüzelőanyagok kiváltása alacsony kibocsátású fűtési rendszerekkel javítja a levegőminőséget, a helyi szintű energiatermelés hálózatba integrálása pedig csökkenti a külső energiafüggőséget és növeli az ellátásbiztonságot. Tihanyban egy jól átgondolt energiastratégia kidolgozásával célzottabb, és hatékonyabb fejlesztési döntések hozhatók.

A vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlés területén a növekvő adatforgalmi igényekre és a turisztikai terhelésre válaszul cél a településen az optikai kábelhálózat fejlesztése, a közterületi wifi-lefedettség bővítése és együttműködés a 4G/5G-hálózati rendszerek kiterjesztésével. A digitális fejlesztések nem csupán az itt élők és a vállalkozások igényeit elégítik ki, hanem az okos közmű-üzemeltetés és a korszerű településirányítás alapját is megerősítik.

A jövőképp megvalósításával Tihany olyan településsé válhat, ahol a megbízható közmű-infrastruktúra, a természeti értékek védelme és a fenntartható erőforrás-gazdálkodás egységet alkot. A tervezett fejlesztések biztosítják az élhető környezetet a helyi lakosság és az ide látogató turisták számára egyaránt, miközben megőrzik a Balaton-felvidék kiemelkedő természeti és tájképi értékeit a jövő generációi számára.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
Közműhálózati infrastruktúra fejlesztése	- Az elavult ivóvízvezeték-hálózat (pl. azbesztcement csövek) fokozatos kiváltása és a hálózat kapacitásbővítése - A nyári csúcsidőszak vízellátási problémáinak kezelése a rendszer hidraulikai optimalizálásával - A teljes közcsonna-hálózatra való rákötések befejezése, az illegális szikkasztások felszámolása

- A szennyvízátemelők rekonstrukciója és korszerűsítése
- Nyilvános illemhelyek és szociális blokkok számának bővítése és felújítása turisztikai csomópontokon (pl. Belső-tó, Akasztódomb, Gödrös-Somos)
- Integrált csapadékvíz-gazdálkodási rendszer kialakítása (övárokok, záportározók, vízvisszatartó megoldások)
- Kék-zöld infrastruktúra fejlesztése a Belső-tó térségében
- Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv elkészítése és bevezetése
- Villamosenergia-hálózat kapacitásának megerősítése
- LED-es közvilágítás teljes körű korszerűsítése
- Megújuló energiaforrások (különösen napenergia) elterjesztése és támogatása
- Energiahatékony fűtési rendszerek (pl. hőszivattyú) ösztönzése
- Optikai internet-hálózat bővítése és közterületi Wi-Fi lefedettség fejlesztése
- 4G/5G mobilhálózati lefedettség további erősítése a település teljes területén
- közvilágítás hiányosságainak pótlása

Á3. EGYÜTTMŰKÖDÉS

Tihany fejlesztési jövője szorosan összefügg a helyi szereplők közötti együttműködés minőségével, mivel a turisztikai és lakossági terhelésekből adódó kihívások nem kezelhetők kizárólag önkormányzati szinten. A fejlesztések sikerének alapfeltétele a helyi közösség aktív bevonása, különösen azért, mert a beavatkozások közvetlenül érintik a mindennapi életminőséget, így a lakossági elfogadottság kiemelt jelentőségű. Ennek érdekében elengedhetetlen az önkormányzat és a lakosság közötti folyamatos párbeszéd, amely lehetővé teszi a különböző érdekcsoportok - különösen a közterületek, a vízpart és a településmag használatához kapcsolódó szereplők - szempontjainak összehangolását.

A partnerségi szemlélet alkalmazása hozzájárul a turizmusból fakadó terhelések kezeléséhez és a konfliktusok mérsékléséhez, miközben a közös tervezés és a lakossági visszajelzések beépítése javítja a döntések minőségét és növeli azok társadalmi elfogadottságát. A helyi identitás megőrzése, valamint a gazdasági és társadalmi célok összehangolása csak együttműködésen alapuló megközelítéssel biztosítható. A projektalapú gondolkodás erősíti a fejlesztések átláthatóságát, a partnerségi rendszerek pedig hozzájárulnak a település hosszú távú stabilitásához, így az együttműködés Tihany fenntartható fejlődésének egyik alapvető pillére.

Tematikus célok:

- Partnerség és közösségi bevonás
- Gazdaság és turizmus
- Térségi együttműködés

Á3.1. Partnerség és közösségi bevonás

A partnerség erősítése érdekében rendszeres egyeztetési fórumokat és együttműködési platformokat kell kialakítani a helyi szereplők bevonásával.

- **A helyi közösség bevonása a fejlesztési folyamatokba**

Tihany fejlesztési folyamatai csak akkor lehetnek hosszú távon sikeresek, ha a helyi közösség aktívan részt vesz bennük, hiszen a település sajátos történeti és turisztikai adottságai miatt a döntések közvetlenül befolyásolják a mindennapi életet. Ezért kiemelt cél a lakosság tájékoztatásán túl a bevonásuk a fejlesztések előkészítésébe, mivel tapasztalataik és visszajelzéseik segítik a tervezési folyamatok megalapozottságát, és növelik az intézkedések társadalmi elfogadottságát. A közösségi részvétel és a folyamatos párbeszéd hozzájárul a konfliktusok megelőzéséhez, erősíti a bizalmat, valamint elősegíti, hogy a fejlesztések jobban illeszkedjenek a helyi igényekhez.

A lakosság aktív szerepvállalása nemcsak a felelősségérzetet növeli, hanem a helyi identitás megőrzését és a turisztikai fejlesztések elfogadottságát is erősíti.

- **Az önkormányzat és az üdülőtulajdonosok együttműködése**

Az önkormányzat és az ideiglenes lakosok - különösen az üdülőtulajdonosok - közötti együttműködés erősítése fontos eleme Tihany kiegyensúlyozott fejlődésének, mivel e csoport jelentős mértékben használja a település infrastruktúráját és hozzájárul a helyi gazdasághoz.

Ennek érdekében szükséges a rendszeres párbeszéd kialakítása az üdülőtulajdonosokkal, valamint egy szervezett képviseleti forma létrehozása (pl. „Tihany barátainak köre”), amely lehetőséget biztosít érdekeik és javaslataik megjelenítésére. Indokolt továbbá bevonásuk a gazdasági és fejlesztési döntés-előkészítési folyamatokba, például bizottsági munkán keresztül. Az együttműködés kiterjeszthető a településen történő befektetések ösztönzésére is, partnerségi megállapodások (településrendezési szerződések) révén, amelyek erősítik az ideiglenes lakosok elköteleződését és hozzájárulását a település hosszú távú fejlődéséhez.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A helyi közösség bevonása a fejlesztési folyamatokba	• Rendszeres lakossági tervezési fórumok létrehozása (tematikus bontásban: közlekedés, turizmus, településkép)

	• Online és offline lakossági véleményezési felület kialakítása fejlesztési projektekhez • Részvételi tervezési workshopok szervezése kiemelt projektekhez (pl. Balaton-part, Apátság környezete) • Helyi érintettségű munkacsoportok bevonása (lakosság-vállalkozók-önkormányzat) • Lakossági visszacsatolási rendszer működtetése a megvalósult beruházások értékelésére • Állandó települési egyeztető fórum (önkormányzat-lakosság-civil szervezetek) • Transzparens fejlesztési ütemezés és projektkommunikáció (online projektportál) • Lakossági jelzőrendszer kialakítása problémák gyors jelzésére (parkolás, zaj, forgalom) • Folyamatos visszacsatolás a lakossági elégedettségről (kérdőívek, fórumok)
Az önkormányzat és az üdülőtulajdonosok együttműködése	• Rendszeres fórumok és egyeztetések szervezése üdülőtulajdonosokkal • Képviseleti rendszer létrehozása • Üdülőtulajdonosok bevonása a gazdasági és fejlesztési bizottság munkájába • Partnerségi megállapodások ösztönzése (településrendezési szerződés) helyi befektetések érdekében • Közös fejlesztési és közösségi projektek indítása üdülőtulajdonosokkal

Á3.2. GAZDASÁG ÉS TURIZMUS

A gazdasági stabilitás erősítése érdekében ösztönözni kell a helyi szolgáltatók együttműködését, a turisztikai értéklánc helyben tartását és a magasabb hozzáadott értékű kínálat fejlesztését.

• A turizmus gazdasági fenntarthatóságának biztosítása

A turizmus gazdasági szerepe Tihanyban, mint korábban említettük meghatározó, ugyanakkor a jelenlegi, erősen szezonális működés jelentős ingadozásokat eredményez a helyi gazdaság teljesítményében. A jövőbeni fejlesztések középpontjában ezért a gazdasági stabilitás erősítése és az együttműködésen alapuló működés áll. Ennek kulcsa a turisztikai szereplők - szállásadók, vendéglátók, helyi termelők és szolgáltatók - közötti tudatos partnerségek kialakítása és erősítése, amelyek révén összehangoltabb, hatékonyabb és kiszámíthatóbb működés valósítható meg.

A gazdasági fenntarthatóság érdekében szükséges a turisztikai kínálat közös fejlesztése és koordinációja, különös tekintettel a szezon meghosszabbítására és a kereslet egyenletesebb elosztására. Az együttműködés lehetővé teszi a komplex, egymásra épülő szolgáltatáscsomagok kialakítását, amelyek növelik a látogatók tartózkodási idejét és a helyben elköltött bevételek mértékét. A hangsúly a magasabb hozzáadott értékű, minőségi kínálaton van, amely nemcsak gazdaságilag kedvezőbb, hanem csökkenti a tömegturizmusból fakadó terhelést is.

Kiemelt jelentőségű a helyi gazdasági körforgás erősítése, vagyis hogy a turizmusból származó bevételek minél nagyobb arányban a településen belül maradjanak. Ez a helyi vállalkozások támogatásával, a helyi termékek és szolgáltatások integrálásával, valamint a szereplők közötti együttműködés ösztönzésével érhető el. A közös gondolkodás és stratégiai együttműködés révén egy ellenállóbb, kiegyensúlyozottabb gazdasági rendszer alakítható ki, amely hosszú távon biztosítja Tihany fenntartható fejlődését.

• **A helyi gazdaság és termelés megerősítése a táji adottságokra építve**

Tihany gazdasági fejlődésének fontos iránya a helyi termelésre, hagyományokra és táji adottságokra épülő gazdasági modell erősítése, amely nem jár a környezeti értékek rombolásával. A cél olyan fenntartható, környezetkímélő gazdálkodási formák támogatása, amelyek megőrzik a természeti erőforrásokat, hozzájárulnak a tájkarakter fenntartásához, és megélhetést biztosítanak a helyi lakosság számára. Ennek keretében kiemelt szerepet kap az ökológiai szemléletű földhasználat, valamint a termőterületek hagyományos használatának megőrzése a természetvédelmi előírásokkal összhangban.

Fontos a helyi alapanyagokra épülő termelés és feldolgozás fejlesztése, különösen a levendula-, gyógy- és fűszernövény-termesztés, a térségre jellemző szőlő- és gyümölcstermesztés, valamint az állattartás területén.

A helyi késztermékek előállításának és feldolgozásának támogatása - például manufaktúrák, lepárlók létrehozásával - növeli a hozzáadott értéket, erősíti a helyi vállalkozásokat és hozzájárul a foglalkoztatás bővítéséhez. A „Tihany” névhez kapcsolódó minőségi márkaépítés, valamint a helyi termékek előtérbe helyezése a turisztikai kínálatban erősíti a település identitását és gazdasági önállóságát, miközben ellenállóbbá teszi a helyi gazdaságot a külső hatásokkal szemben.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A turizmus gazdasági fenntarthatóságának biztosítása	- Helyi termelők és kézművesek számára kijelölt, egységes árusítózónák kialakítása (pl. Fő utca-parti kapcsolatok) - Helyi vállalkozások előnyben részesítése önkormányzati bérleti és közterületi rendszerben - Turisztikai értéklánc helyben tartását támogató program (helyi beszállítók bevonása) - Egységes, minőségi arculati követelményrendszer bevezetése a vendéglátó egységeknél - Helyi gazdasági együttműködési platform létrehozása (önkormányzat-vállalkozók-turizmus szereplők)
A helyi gazdaság és termelés megerősítése a táji adottságokra építve	- Ökológiai és tájhoz alkalmazkodó gazdálkodás támogatása - Levendula-, gyógy- és fűszernövény-termesztés bővítése - Szőlő- és gyümölcstermesztés fenntartása és fejlesztése - Gyepterületek védelme és legeltetési hasznosítás erősítése - Óshonos állatfajták tartásának ösztönzése - Helyi feldolgozó kapacitások fejlesztése (lepárló, manufaktúra) - Helyi termékek előállításának és értékesítésének támogatása „Tihany” védjegy bevezetése és alkalmazása - Helyi termékek turisztikai integrációjának erősítése

Á3.3. TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Tihany jövőbeni fejlődése szempontjából meghatározó a térségi együttműködések tudatos erősítése és a közös fejlesztésekben rejlő lehetőségek kiaknázása.

- Térségi együttműködések erősítése és integrált fejlesztések ösztönzése Tihanyban**

Tihany hosszú távú fejlődése érdekében kulcsfontosságú a település térségi beágyazottságának tudatos erősítése, különösen a környező meghatározó településekkel, így Balatonfüred és Szántód irányába. A cél olyan együttműködési rendszer kialakítása, amely túlmutat az eseti kapcsolatokon, és tartós, kölcsönös előnyökön alapuló partnerségekre épül.

Ennek keretében szükséges a közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) térségi szintű összehangolása, a közigazgatási struktúrák hatékonyabb működésének elősegítése, valamint a gazdasági és turisztikai fejlesztések közös tervezése. Az együttműködések célja, hogy a települések saját erőforrásait egyesítve nagyobb léptékű, komplex projekteket tudjanak megvalósítani, különösen a pályázati források hatékonyabb lehívása érdekében.

Kiemelt feladat a közös fejlesztési programok kidolgozása. Ez magában foglalja a közlekedési kapcsolatok javítását, a turisztikai kínálat összehangolását, valamint az egységes térségi arculat kialakítását is.

Tihany számára stratégiai jelentőségű, hogy aktív és kezdeményező szerepet vállaljon a balatoni települések együttműködésében, akár mint meghatározó, iránymutató szereplő. A partnerségi hálózatok bővítése és mélyítése hozzájárulhat ahhoz, hogy a település ne csak saját fejlődését biztosítsa, hanem a tágabb térség gazdasági, társadalmi és környezeti folyamataira is pozitív hatást gyakoroljon.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
Térségi együttműködések erősítése és integrált fejlesztések ösztönzése Tihanyban	- Térségi együttműködési megállapodások felülvizsgálata és bővítése Balatonfüred és Szántód településekkel - Közös pályázati projektek előkészítése és benyújtása (turizmus, közlekedés, szolgáltatások fejlesztése) - Térségi turisztikai kínálat összehangolása (közös programcsomagok, egységes marketing) - Közlekedési kapcsolatok javításának összehangolt tervezése (komp, kerékpárút, közösségi közlekedés) - Közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) közös szervezési lehetőségeinek felülvizsgálata - Rendszeres térségi egyeztető fórumok létrehozása önkormányzatok és intézmények bevonásával - Közös gazdaságfejlesztési kezdeményezések indítása (helyi termékek) - Aktív részvétel a balatoni szintű együttműködésekben és szakmai szervezetek munkájában - Digitális információmegosztási platform kialakítása a partnertelepülések között

H1. TIHANY TERMÉSZETI ÉS KULTURÁLIS ÉRTÉKEINEK VÉDELME

- A táji és természeti örökség komplex megőrzése és fenntartható kezelése**

Tihany fejlődésének alapfeltétele a kiemelkedő természeti és táji értékek hosszú távú megőrzése, különös tekintettel a Tihanyi-félsziget egyedi, mozaikos szerkezetére. Ennek érdekében biztosítani kell a természetvédelmi szempontok elsődlegességét a területhasználatban, a gazdálkodásban és a fejlesztési döntésekben. A cél magában foglalja a hagyományos tájhasználati formák - mint a szőlőművelés, legeltetés és kaszálás - fenntartását, a gyepterületek és természetközeli élőhelyek megőrzését, valamint az inváziós fajok visszaszorítását.

A fenntartható gazdálkodás érdekében elengedhetetlen a természetkímélő agrártechnikák alkalmazása, a helyi gazdák és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park közötti együttműködés erősítése, valamint a kezelési tervekhez igazodó földhasználat biztosítása. Fontos feladat a természeti értékek teljes körű számbavétele, egységes kataszter kialakítása, azok folyamatos monitorozása, valamint a helyi közösség bevonása a védelembe.

A tájképi értékek megőrzése érdekében szükséges a településkép tudatos alakítása: az építési szabályozás tájba illeszkedő megoldásainak érvényesítése, a látványkapcsolatok és kilátópontok védelme, valamint az infrastruktúra (pl. közművek) környezetbe illesztése. A vízgazdálkodás terén kiemelt cél a felszíni és felszín alatti vizek védelme, a szennyvízkezelés teljes körű megoldása és a csapadékvíz helyben tartása, ezzel csökkentve a környezeti terhelést és a természeti kockázatokat.

- Környezettudatos szemlélet és fenntartható használat erősítése a helyi közösség és a látogatók körében**

A természeti és kulturális értékek megőrzése csak akkor lehet sikeres, ha azt erős társadalmi támogatottság és tudatos használat kíséri. Ennek érdekében Tihany kiemelt célja a környezettudatos szemléletformálás erősítése mind a lakosság, mind az üdültulajdonosok és a turisták körében.

A fenntartható turizmus fejlesztése során a hangsúly az irányított, értékalapú bemutatáson van, amely a természeti értékek megóvása mellett biztosít minőségi élményt. Ennek része a tanösvények és túraútvonalak fejlesztése és karbantartása.

Fontos továbbá a természeti értékek kíméletes bemutatása, beleértve a nemzetközi és hazai védettségekhez kapcsolódó értékeket is. A közösségi részvétel erősítése - a helyiek bevonása a védelembe, szemléletformálásba és fenntartásba - hozzájárul ahhoz, hogy a természeti örökség megőrzése közös üggyé váljon, és hosszú távon is fenntartható maradjon.

A cél elérését támogató prioritások:	Intézkedési javaslatok:
A táji és természeti örökség komplex megőrzése és fenntartható kezelése	- Tihanyi-félsziget teljes területére egységes egyedi tájérték-kataszter folyamatos frissítése - Helyi természetvédelmi rendelet megalkotása és érvényesítése - Hagyományos szőlőművelés és mandulatermesztés támogatása - Helyi legeltetési rendszer megerősítése (helyi állatállomány bevonásával) - Inváziós növényfajok rendszeres irtása és terjedésük megelőzése - Természetkímélő gazdálkodási technológiák bevezetése a védett területeken - Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal közös területkezelési protokoll működtetése - Vízgazdálkodási fejlesztések: szennyvíz teljes körű kezelése, csapadékvíz visszatartása

Környezettudatos szemlélet
és fenntartható használat
erősítése a helyi közösség
és a látogatók körében

- Természetvédelmi szemléletformáló programok szervezése iskolák és lakosság számára
- Közösségi részvétel erősítése (lakosság bevonása az értékmegőrzésbe és monitoringba)
- Turisztikai infrastruktúra természetbarát fejlesztése (padok, korlátok, utak fenntartása)
- Légvezetékek fokozatos földkábelre cserélése a látványterhelés csökkentésére
- Együttműködés erősítése a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal a bemutatási és védelmi feladatokban

3.2 A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRÉSZEKRE

Tihany területén a fejlesztési célok értelmezése szempontjából 5 településrész került lehatárolásra:

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyenek leginkább a horizontális célok, amelyek mindenhol érvényesítendőek, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok kisebb része az egyes településrészekre fejt ki leginkább hatását. Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési terv célrendszerét és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat:

Fejlesztési célok	Ősközség	Kertes mezőgazdasági területek (Cser- hegy, Óvár, Kiserdő)	Üdülőterületek (Diós, Gödrös, Kopaszhegy, Sajkod)	Belső -tó környéke	Vízpart
Á1. Élhető környezet					
Á1.1. A településkép és építészeti örökség megőrzése és fejlesztése	X	X	X	X	X
Á1.2. Vízpart és közterület kapcsolata	X			X	X
Á2. Turizmus és társadalom					
Á2.1. Minőségi turizmus	X			X	X
Á2.2. Lakossági igények és a turizmus kötött egyensúly megteremtése	X		X	X	X
Á2.3. Infrastrukturális fejlesztések	X		X	X	X
Á3. Együttműködés					
Á3.1. Partnerség és közösségi bevonás	X	X	X	X	X
Á3.2. Gazdaság és turizmus	X	X	X	X	X
Á3.3. Térségi együttműködés	X				X

4 CSELEKVÉSI PROGRAM

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat, és - fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervvel, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

4.1 TELEPÜLÉSFELFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA

Tihany rövid- és középtávú fejlesztési céljainak megvalósításához szükséges az egyes beavatkozások megfelelő ütemezése. A település azoknak a nagyobb léptékű (pontosított és az egész települést érintő) projekteknek ad prioritást, amelyek lehetővé teszik a jövőképpen meghatározott távlati célok megvalósulását, és ezzel megteremtik a további tevékenységek, projektek megvalósulásának feltételrendszerét. A fejlesztések finanszírozására nincsen elegendő forrása az Önkormányzatnak, így külső forrásokat is kénytelen a fejlesztések során figyelembe venni.

A projekt megnevezése és rövid leírása		Előkészítettség foka	Indikatív keret-összeg (nettó, millió Ft - Forrás)	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje						
						Rövid-táv			Közép-távú			
						2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1	Parkoló mélygarázs kialakítása a sportpálya alatt	koncepcionális terv	?	helyi lakosok, főépítész, tervezők	Kossuth u.		X					
2	Akasztódombon parkoló kialakítása	tervezés alatt	?	erdőbirtokosság PM hivatal főépítész	Akasztódomb		X					
3	Akasztódombon árusító helyek kialakítása	koncepcionális terv	?	erdőbirtokosság PM hivatal főépítész	Akasztódomb		X					
4	Szabadstrandokon átjárás megoldása GÖDRÖS és SOMOS	koncepcionális terv	?	PM hivatal főépítész helyi lakosok	Gödrös Somos		X					
5	Sétány kialakítása	koncepcionális terv	?	PM hivatal főépítész helyi lakosok								
6	Rondellák kérdése	koncepcionális terv	?	PM hivatal					X			

A projekt megnevezése és rövid leírása		Előkészítettség foka	Indikatív keret-összeg (nettó, millió Ft - Forrás)	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje						
						Rövid-táv			Közép-távú			
						2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
				<i>főépítész helyi lakosok horgász egyesület</i>								
7	<i>közterületen illemhelyek felállítása, kialakítása, felújítása</i>	<i>előkészítés alatt</i>	<i>?</i>	<i>PM hivatal főépítész helyi lakosok</i>	<i>Iskola-Belső tó Hajókikötő</i>				X		X	
8	<i>Hajóállomásnál a strandnál lévő Önkormányzati épület lapostető beépítése</i>		<i>?</i>									
9	<i>Rév környezetének fejlesztése</i>	<i>konceptcionális terv</i>		<i>Balatoni Hajózási Zrt.</i>	<i>Rév környezete</i>							

4.2 FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETEK

Azon célok halmazát, melyek térben egymáshoz közel helyezkednek el és egymással összehangolt projektek, valamint az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló helyzetben van, akcióterületeknek nevezzük. A bemutatott részcélok jellemző céltérsége előirányozza a vonatkozó programok, valamint az ahhoz kapcsolódó projektelemek megvalósításának helyszínét, melyek Tihany esetén az alábbiak:

ŐSKÖZSÉG ÉS KÖRNYÉKE (Történelmi településmag)

- **Természeti és épített örökségvédelem:** A hagyományos településkép és az épített értékek szigorú megőrzése;
- **Vizuális zaj csökkentése:** Reklámfelületek korlátozása, egységes utcabútorok és árusítóhelyek kialakítása (Kossuth Lajos és Visszhang utca);
- **Forgalomcsillapítás, parkolási problémák megoldása:** A gépjárműforgalom mérséklése, parkolók áthelyezése a peremterületekre, mélygarázs lehetőségének vizsgálata;
- **Minőségi közterületek:** Gyalogosbarát zónák bővítése, a lakosság számára élhetőbb léttér kialakítása;

KENDERFÖLDEK, RÉV ÉS A BELSŐ-TÓ TERÜLETE TERÜLETE

- **Kenderföldek:** A terület fejlesztési lehetőségeinek kiaknázása;
- **Rév környéke:** A fogadóterület infrastrukturális megújítása, a forgalom hatékonyabb elvezetése a település szélé felé;
- **Belső-tó:** Természetközeli rekreációs funkciók (horgászat, túrázás) erősítése; ökoturisztikai tanösvények és négyévszakos aktivitások fejlesztése a tájkarakter megőrzése mellett;

VÍZPART

- **Promenáda:** Egybefüggő, gyalogosan bejárható Balaton-parti sétány kialakítása;
- **Strandfejlesztés:** A meglévő strandok szolgáltatási színvonalának emelése és a közterületi kapcsolatok javítása;

4.3 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az önkormányzat a településfejlesztési tervben meghatározott céljainak elérésének érdekében több típusú, nem beruházási jellegű tevékenységet végez, illetve tervez megvalósítani a jövőben. A nem beruházási tevékenységek között számos olyan lépés szerepel, amelyek a beruházási tevékenységek megvalósításának kereteit adják meg. Ezek között a tényezők között szerepel többek között a helyi építési szabályozás, a díjpolitika és finanszírozási környezet, de szélesebb értelemben ide tartozik a bizalom, az együttműködési készség, az adott szomszédsági egység társadalmi-közösségi jellemzői, kulturális adottságai. Ezen tényezők teszik lehetővé vagy korlátozzák - terelik, menedzselik - a településfejlődés és településfejlesztés közvetlen környezetét. Az alábbiakban azokat az önkormányzat által végzett tevékenységeket foglaljuk össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok elérését.

SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az önkormányzatnak a fejlesztési célokat járulékosan szolgáló, a törvényi kötelezettségként megjelenő szabályozási tevékenység tekinthető az egyik legalapvetőbbnek. Az egyik legfontosabb szabályozási terület az építésügyi szabályozás. A településterv készítése során feladat, hogy a TFT-vel összhangban biztosítsa a megfogalmazott célok elérését az alábbi szempontok szerint:

- A szabályozási eszközök adjanak keretet a vállalkozás, a gazdaságfejlesztési és turisztikai elképzelések megvalósulásához, a minőségi lakókörnyezet megőrzéséhez.
- A gazdaságfejlesztési, a turisztikai, a lakóterületi, a környezetfejlesztési és klímavédelmi célok ne kerüljenek konfliktusba.
- A demográfiai helyzettel, térbeli-társadalmi viszonyokkal összhangban az önkormányzat gazdasági és társadalmi céljai, így a minőségi lakókörnyezet és zöldterületek megőrzése, az infrastruktúra korszerűsítése településrendezési oldalról biztosított legyen.
- A fentiek alapján kiemelten fontos a környezetvédelmi szempontok szabályozási érvényesítése.

Az önkormányzat a szabályozási tevékenysége során meghatározza az egyes beépítésre szánt területek, illetve beépítésre nem szánt területek területfelhasználásának módját. Az önkormányzat a jövőben a településkép javítása, a helyi gazdaságfejlesztéshez hozzájáruló intézkedések és elképzelések stb. egységes rendszerbe való szervezésének igénye céljából a településterv készítését kezdeményezte, új típusú településrendezési terv készítése folyik jelen fejlesztési terv kidolgozásával párhuzamosan a lakossági kérelmek és önkormányzati szándékok alapján. A fejlesztői-beruházói döntéseket alapvetően befolyásolja, hogy a fejlesztéssel, beruházással érintett terület tulajdonjogi viszonyai tisztázottak-e és megfelelő perspektívát kínálnak-e.

INTENZÍV FORRÁSSZERZÉSI, PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG

A proaktív önkormányzati projektfejlesztés, projektkatalizálás és ehhez szervesen kapcsolódó pályázati tevékenység az önkormányzat forráshiányos helyzete miatt a településfejlesztési célok eléréséhez elengedhetetlen a külső finanszírozási források bevonása, amely a különböző támogatási lehetőségek folyamatos nyomon követésével és ezen források megpályázásával biztosítható. Ez részben a hazai (pl. kormányzati, vármegyei, vállalati, intézményi), de a következő pályázati ciklusban egyre inkább a nemzetközi pályázati lehetőségeket érinti (pl. LIFE, Horizon, URBACT, UIA).

Szükséges, hogy az önkormányzat ne csak „demóhelyszíneként” vagy követő partnerként, megfigyelőként csatlakozzon ezekhez a nemzetközi együttműködésekhez, transznacionális programokhoz, hanem elérje azt a szintet, hogy adott esetben projektgazdaként (későbbiekben a pályázat függvényében vezető partnerként, konzorciumvezetőként) vegyen részt a pályázati kiírásokon.

Szükséges továbbá, hogy az önkormányzat - a TFT-n alapuló - koherens forrásszerzési stratégia keretében végezze pályázati tevékenységét annak érdekében, hogy elkerülje a pályázatok által irányított fejlesztések csapdáját és biztosítsa a helyi igényekhez illeszkedő, a település valós céljaihoz, jövőképehez igazított komplex forrásszerzési tevékenységet. Nélkülözhetetlen, hogy az önkormányzat számára naprakész információk álljanak rendelkezésre a támogatási lehetőségekről és a lehető legszélesebb körű hazai és nemzetközi partnerséget alakítson ki, csatlakozzon nemzetközi együttműködésekhez, kezdeményezésekhez és megfelelő külső (pl. pályázati cégek, egyetemi

kapcsolatok, vállalati partnerek) és belső erőforrás (pl. pályázati koordinátor, iroda) álljon rendelkezésre.

Fő tevékenységek:

- pályázati politika kidolgozása;
- projektauditálás, tervezett fejlesztési ötletek, lehetőségek feltérképezése, előzetes, projektötlet-szintű (ún. project outline) kidolgozása;
- hazai és nemzetközi tematikus együttműködésekhez való csatlakozás;
- külső erőforrás feltérképezése, bevonása, projektalapú együttműködési megállapodások megkötése;
- belső erőforrás kialakítása, felkészítése, folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása;
- folyamatos pályázatfigyelés.

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYI HÁTTÉR

A közszolgáltatások minősége jelentős részben befolyásolja a helyi fejlesztési tevékenységek végrehajtását. A közszolgáltatások nyújtásának módja vagy egyáltalán egy adott szolgáltatás megléte jelentősen befolyásolja az életminőséget és erősítheti vagy gyengítheti egy adott beavatkozás hatását.

A helyi életminőséget, a település vonzerejét és a népességmegtartó képességet többek között a családok vagy vállalkozások, beruházók fejlesztéseit pl. a hivatali ügyintézés módja jelentősen befolyásolja, amit az intézményfejlesztés területén az Önkormányzatnak a jövőben is folyamatosan korszerűsíteni szükséges.

Lényeges a nemzetközi kapcsolatok erősítése, ennek egyik eszköze a testvértelepülési kapcsolatok erősítése, az együttműködési programok szakmai területeinek bővítése.

A fejlesztések számára rendelkezésre álló intézményi háttér kulcsfontosságú a megvalósítás szempontjából. A változtatás irányát, módját és mértékét a gazdasági szereplők, a helyi lakosok szükségleteinek, elvárásainak, a jogszabályi, esetleg pályázati előírások és az önkormányzati célok függvényében, a fejlesztési beruházások tartalmához igazodva érdemes felmérni és meghatározni.

Az Önkormányzat közvetlen támogatást nyújt civil szervezeteknek tevékenységük ellátásában. A jövőben az Önkormányzat nagyobb figyelmet szánhat a vállalkozások működésének és fejlesztési lehetőségeinek támogatására.

4.4 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ A TFT KAPCSÁN

A településközi koordináció egyik célja, a jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a következő szereplőket érinti:

- az R. 11. mellékletében megjelölt államigazgatási szervek;
- a környező települések és megyei önkormányzat;
- lakosság, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek, vallási közösség (továbbiakban együtt: partnerek).

Az Önkormányzat fontosnak tartja a TFT elkészítésében a helyiek együttműködését, ennek érdekében az Önkormányzat hivatalos csatornákon keresztül (pl. települési honlap), felhívta az érintett célcsoportok figyelmét, hogy juttassák el javaslataikat az TFT kapcsán az Önkormányzatnak.

A jogszabály alapján, ha az Önkormányzat rendeletében szigorúbb követelményt nem állapít meg, a partnerségi egyeztetésre az R. szabályai szerint kerül sor.

PARTNERSÉG - TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSEK KAPCSÁN

- **Együttműködés helyi közösséggel**

A helyi szereplők bevonása a fejlesztésekbe a TFT cselekvési stratégiájának alapelvei között szerepel. Az Önkormányzat elhivatott abban, hogy a helyi közösség szereplői ne csak egyes fejlesztési célok kedvezményezettjeként jelenjenek meg a TFT-ben, hanem cselekvő szereplőként is részesei legyenek a települési stratégia, programok végrehajtásának.

- **Együttműködés a helyi gazdaság szereplőivel**

Az Önkormányzat párbeszédre törekszik a magánszektor szereplőivel. A helyi gazdaság szereplő megközelítésének célja, hogy közvetlenül az Önkormányzattól tudjanak információhoz jutni a fejlesztési elképzelésekről, irányvonalakról, illetve akár konkrét fejlesztésekről is. Az ilyen alkalmak teret engednek a gazdasági szereplők igényeinek megfogalmazására, új ötletek meghallgatására, vagy a rendelkezésre álló erőforrások felmérésére. A párbeszéd tisztább és átláthatóbb helyzeteket teremt, könnyebbé teszi a fejlesztések megvalósítását.

- **Beruházásokat megelőző párbeszéd**

Konkrét beruházások esetében is érdemes előzetes egyeztetéseket lefolytatni. Amennyiben önkormányzati beruházásról van szó, úgy a tájékoztatás elvárható az Önkormányzat részéről, illetve a lehetséges konfliktushelyzeteket is oldani tudja az érdemi párbeszéd. Magánberuházások esetében, korlátozott az Önkormányzat mozgástere, de itt is fontos érdekérvényesítő szerepe lehet az előzetes egyeztetéseknek, illetve kommunikálni kell az önkormányzati és lakossági oldalról felmerülő elvárásokat.

- **Együttműködés a környező településekkel.**

A térségben olyan társulásokat lenne célszerű működtetni, ahol vagy a szomszédos, azonos gazdasági, társadalmi problémákkal küzdő települések együtt tudnak fellépni fejlesztéseik érdekében, vagy a nagyobb, szélesebb szolgáltatási körrel, fejlettebb infrastruktúrával rendelkező települések támogatni, segíteni tudják a kisebb településeket. Egy ilyen összefogás sokkal specifikusabban tudja kezelni egyes települések problémáit. Mindez a térségben vezető szerepet betöltő települések számára legalább annyi előnnyel jár, mint a kisebb, környező települések számára.

A települések minél több területen történő összefogása kiemelten fontos lenne. A kistérségi kapcsolatok nem csak a közös pályázatok, pénzszerzés, működés, de tapasztalatátadás, információcsere szempontjából is pozitív hatással lehet a településekre. Az elkövetkezendő években a partnerséget jól értelmező és együttműködésre kész, munkamegosztásban dolgozó települések a többiekhez képest jelentős előnyhöz juthatnak.

5 MONITORING

A fejlesztésektől minden esetben azt várjuk, hogy valamilyen pozitív irányú hatás-elmozdulást okozzon. A monitoring azzal foglalkozik, hogy ezt a hatást, hogyan lehet kimutatni, értékelni, milyen folyamatok eredményeképpen érhetőek el a szándékolt hatások. Egy jól működő monitoring rendszertől az várható el, hogy optimálisabb működési folyamatokat eredményez a fejlesztések lebonyolítása, és a kapcsolódó döntéshozatal esetében.

Kiemelt cél:

- A fejlesztések hatékonyságának növelése a monitoring folyamatok optimalizációjával;
- A fejlesztések tervezhetőségének támogatása a monitoring rendszeren keresztül;
- A fejlesztések által elért szándékolt és közvetett hatások megismerése.

A településfejlesztési tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a fejlesztési terv esetleges szükséges módosításáig.

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a településfejlesztési terv célkitűzéseinek elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A településfejlesztési terv felülvizsgálata, aktualizálása négyévente szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a fejlesztési terv megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.³

³ Az R.17. §-a alapján négyévente dönt az Önkormányzat, hogy a fejlesztési tervet és a rendezési tervet továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, vagy módosítja, vagy újat készít.

- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- Rendezési terv készítése előtt az Önkormányzat dönt, hogy a fejlesztési tervet változatlan tartalommal alkalmazza, egy későbbi időpontban módosítja, vagy ezek módosítása együtt készül.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente beszámolót tart a község polgárainak. A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a községi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg. Alapvetően kétféle monitoring eljárást lehet megkülönböztetni:

- Folyamat-monitoring: Lényegében a fejlesztések nyomonkövetéséről van szó. A tervezési szakaszban megállapított célok és előrehaladási mérföldkövek alapján ellenőrzi a fejlesztések lebonyolítását. A folyamatmonitoring része a folyamatos kockázatelemzés és a szükséges korrekciós elemek beépítése a megvalósításba. A döntéshozatali szint számára lehetőséget teremt a fejlesztésekről folyamatos visszajelzést kapni.
- Hatás-monitoring: Minden fejlesztés megtervezésének része, az előzetes hatáselvárások megfogalmazása. A fejlesztések lezárulta nem jelenti automatikusan, hogy lehetővé válik a hatások kiértékelése, hiszen sok esetben a hatás-elmozdulás csak a működési tapasztalatokkal együtt válik interpretálhatóvá. Ez azt is jelenti, hogy a hatásmonitoring nem köthető kizárólagosan az adott fejlesztés lezárásához, hanem a megvalósítás után is szükséges a folyamatos monitoring tevékenység. A döntéshozatali szint számára a hatásmonitoring alapján jó visszajelzés kapható a fejlesztések eredményességéről, illetve továbblépési lehetőségek terén nyújt támpontokat.

A monitoringrendszer indikátorokon keresztül tud visszacsatolást adni a fejlesztésekről. Alapvetően 3 típusú indikátort lehet megkülönböztetni, melyeket javasolt a fejlesztések nyomon követhetősége érdekében meghatározni:

- Kimeneti indikátor: Az erőforrások felhasználásával „automatikusan” előálló (de legalábbis várható) kimenetekre utal.
- Eredményindikátor: A fejlesztések által generált közvetlen hatásokat mutatja be.
- Hatásindikátor: A fejlesztések közvetlen eredményeitől, akár igen távol álló, közvetett hatások bemutatására alkalmas.

6 FEJLESZTÉSI TERVLAP

nyilvános